

ČASOPIS IZ SVETA NAUKE I PRAKSE U PČELARSTVU

PČELAR

GODINA CXI, BROJ 10, OKTOBAR 2007. ISSN 0350-431-X

www.spos.info

tema broja

APIMONDIJA BLIŽE NAMA

manifestacija

MEDENI DAR GRADU

PČELAR - časopis iz sveta nauke i prakse u pčelarstvu

Izdavač

SAVEZ PČELARSKIH ORGANIZACIJA SRBIJE

Molerova 13, 11000 Beograd,

011/2458 640, 064/40 191 63

spos@sezampro.yu, www.spos.info

**The Magazine of Serbian Beekeeping
BEEKEEPER**

The Beekeeping Association of Serbia
Serbia, 11000 Belgrade, Molerova St. 13

Predsednik SPOS-a

dipl. inž. **Živoslav Stojanović**

Milana Martinovića Metalca 4, 24413 Palić

024/753 771, 063/510 598, zobrad@yunord.net

Glavni i odgovorni urednik

Milanka Vorgić

Olge Petrov 24, 21000 Novi Sad

021 372 277, 063 586 513, vorgicbe@sezampro.yu

Izdavački savet

Prof. dr **Jovan Kulinčević** (Beograd) predsednik

Dr **Nada Dugalić-Vrđić** (Beograd)

Prof. dr **Zoran Stanimirović** (Beograd)

Dr **Saša Orlović** (Novi Sad)

Mr **Nebojša Nedić** (Beograd)

Nenad Terzić (Beograd)

Zaharije Trnavčević (Beograd)

Žarko Živanović (Sremski Karlovci)

Branislav Radojčić (Šid)

Redakcija

Dr **Nada Plavša** (Novi Sad)

Dr **Goran Jevtić** (Kruševac)

Mr **Aneta Georgijeva** (Knjaževac)

Slađan Rašić (Beograd)

Dejan Kreculj (Kovin)

Živka Vlajković (Zemun)

Miloš Antonić (Koceljeva)

Dragutin Gajić (Veliko Gradište)

Milivoje Perović (Kuršumlija)

Veroljub Umeljić (Kragujevac)

Zoran Sević (Ljubovija)

Članovi redakcije iz inostranstva

Vladimir Auguštin (Metlika - Slovenija)

Borisav Brnjada (Bar - Crna Gora)

Ferid Belatić (Tuzla - BiH)

Amir Demirović (Sanski Most - BiH)

Milan Isidorović (Sutomore - Crna Gora)

Dr med. **Stipan Kovačić** (Darda - Hrvatska)

Branko Končar (Kozarac - BiH)

Mr **Goran Mirjanić** (Gradiška - BiH)

Aleksandar Mihajlovski (Skoplje - Makedonija)

Franc Prezelj (Kamnik - Slovenija)

Dr **Zlatko Puškadija** (Osijek - Hrvatska)

Milorad Čeko (Banja Luka - BiH)

Dr **Irena Džimrevska** (Skoplje - Makedonija)

Franc Šivic (Ljubljana - Slovenija)

Lektor i korektor

Bogdanka Petrović

Tehnička priprema

Nenad Delibos

Tiraž

14.500 primeraka

Štampa

Kolor pres - Lapovo

tel. 034/853-715, 853 560, kolorpres@ptt.yu

Fotografija na naslovnoj strani

Pčelinjak **Žarka Živanovića**, Sremski Karlovci

Autor: **Željko Vuletić**

Istorija časopisa

Prvi ilustrovani časopis za pčelare štampan je 1883. godine u Beogradu pod imenom "Pčela". Potom je štampan "Srpski pčelar", 1. oktobra 1896. godine u Sremskim Karlovcima. Od 1899. godine nastavlja da ga izdaje Srpska pčelarska zadruga u Rumi. "Pčelar", organ Srpskog pčelarskog društva, izlazi od 1. januara 1898. godine u Beogradu. U Januaru 1934. godine spojili su se "Pčelar" i "Srpski pčelar" i od tada izlaze pod nazivom "Pčelar".

Ukazom predsednika SFRJ "Pčelar" je 1973. godine odlikovan Ordenom zasluga za narod sa srebrnim zracima za izvanredne zasluge, popularisanje i unapređenje pčelarstva, a Kulturno-prosvetna zajednica Srbije dodelila mu je 1984. godine Vukovu nagradu za doprinos kulturi u Srbiji.

Članstvo u SPOS-u

Članstvo u Savezu pčelarskih organizacija Srbije ostvaruje se preko društava pčelara po slobodnom izboru. Članarina u 2007. godini za članove iz Srbije iznosi 1.100 dinara, iz Republike Srpske 28,8 KM, iz Hrvatske 228 kuna, iz Slovenije 5.273 tolara, za pčelare iz Crne Gore, Makedonije i ostalih stranih zemalja gde se časopis šalje poštom 32 €, a gde se šalje avionom 40 €. Članstvo podrazumeva dobijanje 12 brojeva časopisa godišnje.

Račun SPOS-a: 160-17806-08

Saradnja sa časopisom

Rukopisi i fotografije se ne vraćaju. Redakcija zadržava pravo redigovanja tekstova. Za sadržaj tekstova odgovaraju autori, a za sadržaj oglasa oglašivači. Listovi koji preuzimaju radove iz časopisa "Pčelar" dužni su da jasno navedu izvor informacija.

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Narodna biblioteka Srbije, Beograd
638.1

PČELAR: časopis iz sveta nauke i prakse u pčelarstvu/ glavni i odgovorni urednik
Milanka Vorgić. God. 1, br. 1. (januar 1898) - . - Beograd: Savez pčelarskih organizacija
Srbije - (Lapovo: Kolor pres) - 24 cm

Mesečno

ISSN 0350-431X = Pčelar

COBISS.SR-ID 15913218

APISLAVIA

APIMONDIA
Foundation

Dejan Kreculj	
Apimeteorološka prognoza	433
Dejan Kreculj	
Pismo pčelarima	434
Živoslav Stojanović	
Jubilarni - 40. kongres apimondije u Australiji	437
Sladjan Rašić	
Kontrolisano sparivanje matica	440
Stojan Jovanović	
Uzgoj i zamena matica u avgustu	442
Dr Vojislav Guzina	
Evodija	444
Momčilo Končar	
Ambrozija i pčele	446
Dejan Kreculj	
CCS - krug se sužava	447
N.I. Sulim	
Lečenje pčelinjim otrovom	448
Literarno novinarska sekcija	
Pčelice vrednice Erdevika	450
Miloš Antić	
370 godina od prenosa evropske pčele u Ameriku	451
Milanka Vorgić	
110 godina od osnivanja SPOS-a	452
Milun Mandić	
Pčelarstvo na tlu Jagodine	454
Milanka Vorgić	
Sajam šljiva u Osečini	455
Đoko Zečević	
Maestro pčelinjeg orketstra	456
Željko Vuletić	
13. festival meda	458
Vesti	460
Reagovanja	461
Predavači SPOS-a	462
Priznanja i nagrede SPOS-a	469

APIMETEOROLOŠKA PROGNOZA ZA OKTOBAR

Prema predviđanjima meteorologa u oktobru će biti lepo, jesenje vreme, bogato padavinama i s ugodnim temperaturama. Možda poučena letošnjim nezapamćenim vrelinama, većina pčelinjih društava je već odavno ispropolisala svoje stanište.

Već u prvoj dekadi očekuje se vrlo toplo, sa jutarnjim temperaturama od petnaestak stepeni, a dvadesetpet oko podneva. U prvoj polovini meseca očekuje se samo nekoliko kišnih dana, ali je češće moguća jutarnja magla, jer će biti tiho i bez vetra.

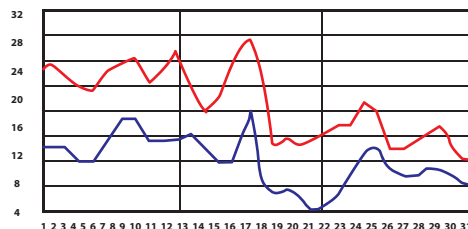
Početkom druge dekade biće prodora hladnijeg vazduha, ali se već oko petnaestog očekuje pravo miholjsko leto sa temperaturama sličnim onima iz sredine maja. Statistički posmatrano, vreme će nalikovati onom u maju 1998. godine.

Krajem druge dekade i početkom treće - znatniji pad temperature, kiša sve češće, obilnija i dugotrajnija, sve do kraja meseca. Početkom treće dekade jutarnje temperature spustiće se ispod petog podeoka, a preko dana će biti i do desetak stepeni.

Ovakvo vreme prilika je da se završe radovi u pčelinjaku - da se učvrste postolja košnica, uredi zaštita od vetra i miševa, provere sumnjive zajednice, podesi ventilacija i obezbedi mir na pčelinjaku, ponešto ofarba, doradi - a i pčelicama za lepe jesenje unose i kompletiranje hrane za zimovanje.

U lepim danima za masovni izlet, još jednom valja detaljno pregledati stanje društava: oceniti snagu zajednice, prisustvo i kvalitet matice, količinu, kvalitet i razmeštaj hrane, uz posebno obraćanje pažnje na zdravlje. Izlišno je podsećati na varou, a ako meteorolozi ne greše, prilike za njeno tretiranje biće dovoljno.

OKTOBAR

PISMO PČELARIMA ZA OKTOBAR

GOSPODINU KUPCU, S POŠTOVANJEM

Posle, bez sumnje veoma čudne, varljive, nepredvidive i teške godine - kako god je nazvali - pčelice negramzivog pčelara su se sigurno snabdele solidnim zalihama hrane. Same ili uz malu pčelarevu pomoć.

A šta sa zalihama koje je spremio pčelar? U misli mi se iznova vraća razgovor sa kolegom iz okoline Trstenika, koji je još posle izdašnih medobranja bagrema pominjao da ne zna gde će s medom kad bude našao vremena da počne da vrca, jer su mu ostale silne zalihe od prošle godine. Zato, možda nije na odmet prozboriti neku o onome što nas uskoro čeka na mnogobrojnim pčelarskim prodajnim manifestacijama širom Srbije – od tradicionalnog Tašmajdana pa sve do prolećnih dana.

Kao trgovački unuk poštujem taj zanat majstora, jer nikad nije bilo lako prodati; u današnja smutna vremena posebno. Sada obično tu veštinu zaodevamo stranom rečju – marketing; dućan, sajam, vašar ... kako bilo, “ko zna taj i ima”, kažu Francuzi.

Decenijama je opravdano vladalo mišljenje da je nekadašnja istočnoevropska roba veoma dobra, ali joj je cena bila niska jer je loše upakovana. Svaka roba, da bi postala kupcu privlačna i da bi je više platio, mora, osim što je kvalitetna, da bude i u dopadljivoj ambalaži. Poneki naš inventivni, dovitljivi i preduzetni pčelar još odavno je to shvatio i uradio. Izbirljivo svetsko tržište koje nam se vrlo uzdržano i s mnoštvom uslova i uslovljavanja otvara, sada to podrazumeva i traži.

Za pakovanje meda treba koristiti isključivo staklenu ambalažu. Iako se u prodaji mogu naći, po povoljnoj ceni i privlačno dizajnirane plastične posude, ipak je staklo zdravstveno najispravnije. Da bi se dosledno ispoštovao ovaj zahtev, zatvarači takođe treba da budu stakleni. Kod nas su takve tegle, međutim, još uvek

Isključivo staklena ambalaža

retkost, pa su u širokoj primeni plastični «twist off» poklopci. Zbog reakcije meda sa metalom, limeni poklopci nisu upotrebljivi, osim ako su plastificirani. Cilindrične staklenke kakve se decenijama koriste u prehrambenoj industriji za pakovanje turšije i ostale zimnice lagano treba da ustupe mesto modernijem dizajnu.

Posebno povoljan efekat na kupce ima ako se napunjena tegla meda zalije tankim slojem voska. To beznačajno povećava trošak proizvodnje, ali ukazuje na prirodnost proizvoda, asocira na zdravu hranu pošto je tako med konzerviran, kao što to i pčele rade u košnici, poklapajući ga zrelog. Poseban

Važna je etiketa

efekat dobija se upotrebom glinenih posuda, namenski dizajniranih za med i sa primerenom dekoracijom, sa reljefima cveća, medvedića i slično. Iako su dopadljivi, nedostatak ovakvih «čupova», međutim, jeste to što su neprovidni i što kupac ne može da vidi boju meda.

Mada je etiketa izuzetno značajna, malo ih

je dobrih. Na njoj treba da je krupnim slovima ispisan sadržaj, da je to med i koje je vrste. Treba ukazati i na rok trajanja, odnosno datum pakovanja. Osim podataka o proizvođaču, neophodno je da se naznači i kolika je masa meda bez ambalaže. Već istaknutu prednost prozirnosti stakla valja iskoristiti, pa zato etiketa ako je veća od trećine površine valjkastog dela staklenke biće štetna jer zaklanja med. Bolje je načiniti dve manje, s prednje i zadnje strane. Prednja, veća, ima više informacija, dok su na zadnjoj obavezni podaci i prostor sa bar kodom. Obe etikete spaja zaštitna traka kao prostor za dodatne poruke kupcu. Kad se postigne željeni oblik ambalaže i etikete, tada se oni moraju dugo zadržati. Izmene i eksperimenti zbunjuju kupca dovodeći ga u zabludu da je to drugi proizvod ili proizvođač. Tim koji dobija ne treba menjati.

Likovno rešenje etikete valja da je ukusno urađeno. Iako pčelari uživaju u slikama saća i košnica, to kupce uglavnom ne interesuje. Simpatični crteži pčelica, poput onih sa crtanih filmova dopadljivi su deci, a oni i jesu važna ciljna grupa. Tu su i cvetici, prizori iz prirode i, svakako, mece sa ćupom meda, šape zavučene u panj ili deblo dok oko njega lete pčelice i slično.

Prilikom izbora boja ne treba se ustručavati od upotrebe kombinacija koje će najviše privlačiti pažnju. Dugogodišnje iskustvo upućuje na Gebelsove ili koka-kola boje: belo, crveno i crno. Zastava fašističke Nemačke jeste bila crvena sa belim poljem i crnim kukastim krstom; za znak kompanije Coca-cola korišćene su iste boje, a oba "proizvoda" su privukla milione sledbenika, odnosno potrošača. Budimo praktični, iskoristimo to iskustvo.

Med je i prigodan poklon. Da li ste znali da

svima poznata ambalaža u obliku mede ove godine slavi pedesetogodišnjicu? Nastala je 1957. Na slici vidimo pojedinačna pakovanja ali i setove od po tri mede koji su, kako proizvođač navodi u ponudi, idealni za poklone dragim osobama, prijateljima, rođacima, komšijama, budućim kupcima odnosno klijentima.

Zanimljive su i kolekcije malih pakovanja, od po 50 grama, ali različitih vrsta meda. Ona pružaju izuzetno zadovoljstvo degustacije, upoređivanja, mogu da pokrenu zanimljive razgovore, posebno ako je pčelar u društvu.

Koliko može da bude malo meda u

Medene slamčice

pakovanju, a koliko je važna sama ideja pokazuje i američka firma Green apiaries iz Hantsvila u Alabami sa svojim minijaturnim pakovanjem medenih slamčica. To su plastične cevčice duge petnaestak centimetara ispunjene mešanim medom flore Severne Alabame. Tu ima približno pet grama meda, energetske vrednosti 15 kalorija, što ga čini pravim izborom za užinu posle nastave omladini i školskoj deci, ali i odraslima kojima je opao nivo šećera u krvi ili su se umorili.

Isti proizvođač, između ostalog, nudi i med u saću, i tu je dosledan. Proizvod koji kupac dobija je kompletan medišni poluram. "Sadržaj rama je u celosti jestiv i izgradile su ga same pčele; on dolazi direktno iz košnice sa originalnim drvenim ramom. Kao nagradu

Medenih pola stoleća

dobijate malu količinu iskoristivog čistog propolisa, takođe jestivog, na obe strane bočnih letvica”, stoji u katalogu.

Potencijalnog kupca treba pre svega poštovati, ne navaljivati i ne iskazivati preteranu želju da mu se proizvod po svaku cenu «utrapi». Naravno ne valja biti ni ravnodušan, jer nas kupac neće moliti. A kad se zapodene razgovor o medu, tada valja biti argumentovan. Mnoge fascinira kad saznaju da med usporava starenje i produžava život. Starije osobe koje su u mladosti uzimale med ili mnogo svežeg voća, povrća i voćnih sokova, u starijim godinama imaju mladalačku svežinu i doživljavaju duboku starost kao Hipokrat - “otac medicine”. Još je Pitagora govorio: “Da nisam jeo med, umro bih 40 godina pre”.

Britanski princ Čarls je pčelar, a košnice su mu poklonili Slovenci. Irski pesnik Bernard Šo bio je pčelar i dugo ostao vitalan, a poljski pesnik Trembeski koji je duže od 30 godina uzimao med, takođe je sa svojih 80 godina bio izuzetno svež, vitalan i veseo. Mudri Aristotel med je nazivao rosom prečišćenom od duge i zvezda, a pčelarstvom su se bavili od Vergilija u antičko vreme do velikana pisane reči, genijalnog grofa Lava Nikolajeviča Tolstoja i poznatog glumca Henrija Fonde. Šeik Said Bin Gaziba iz Saudijske Arabije imao je 149 godina, i tvrdio da je jeo uglavnom hleb i med i pio

vodu, a svakodnevno je pešačio 10 kilometara. Ruska akademija nauka je još davno objavila da su od 130 anketiranih stogodišnjaka čak 108, ili 80 odsto njih bili pčelari. Suviše visok procenat da bi bila slučajnost.

Sve ovo, i još mnogo više, treba uzeti u obzir kada se krene u prodaju pčelinjih proizvoda; o svemu treba dobro razmisliti, osmisliti i uraditi, a potom prići gospodinu kupcu, s dužnim poštovanjem.

Tekst i foto: Živoslav Stojanović
zobrad@yunord.net

tema - **пчелар**

JUBILARNI - 40. KONGRES APIMONDIJE U AUSTRALIJI

prvi deo

Svečano otvaranje Apimondije

Ova, 2007. godina, protiče u znaku velikog jubileja - 110 godina postojanja našeg SPOS-a, ali i istovetnog jubileja Apimondije. U jubilarnoj godini, u Melburnu, u dalekoj Australiji, od 9. do 14. septembra održan je i jubilarni 40. Kongres Apimondije. Na Kongresu su održane 2 Generalne skupštine Apimondije, oralne i poster prezentacije, Apiekspo i jedna pčelarska ekskurzija (tehnička tura). Ovo je, nakon ponovnog ućlanjenja SPOS-a u Apimondiju, 2003. godine, naše treće prisustvo na najvećem svetskom skupu pčelara. Nažalost, zbog velike udaljenosti i troškova koji nisu mali, naš Savez je predstavljao samo predsednik SPOS-a – Živoslav Stojanović. Treba, međutim, napomenuti da saglasno odredbama Statuta Apimondije, s obzirom na broj članova SPOS-a (više od 12.000) i na broj košnica koje su u vlasništvu naših članova (više od 300.000), mi imamo pravo na 3 glasa u Generalnoj skupštini Apimondije. Kad je reč o stručnom delu, vredno je pomena da su 2 naša člana imala po 2 svoje poster prezentacije i po jednu oralnu. To su Srđan Todorovski i Dragoslav Ilić-Šeš. Prvi nije mogao da dođe, te sam mu ja, saglasno ranijem dogovoru, poneo i postavio 2 poster prezentacije, dok je g-din Šeš bio prisutan ne samo sa svojim prezentacijama, već je imao i svoj film o Kongresu Apimondije u Irskoj

2005, koji je nagrađen Velikim priznanjem. U konkurenciji pčelarskih časopisa, nažalost, ni komisiji nije bilo poznato koje je mesto zauzeo naš časopis Pčelar, ali je sigurno da nije bio plasiran ni na jedno od prva 4 mesta.

Australija je ogromna zemlja, jedna od najvećih na svetu sa ukupno (zajedno sa Tasmanijom) 7,7 miliona km², ali veoma retko nastanjena pa ima svega 20 miliona stanovnika. Domorodačko stanovništvo – Aboridžini koji na tom prostoru žive 40.000 godina zastupljeni su danas sa svega 2%, a 90% su Englezi, Irci i ostali evropski narodi. U pčelarskom smislu, moglo bi se reći da je Australija idealna za pčelarstvo, iako je prvih 8 pčelinjih zajednica naseljeno tek 1822. godine. Danas u ovoj zemlji ima skoro 600.000 košnica i više od 10.000 pčelara. 400.000 košnica je, međutim, u vlasništvu samo 700 pčelara što je 70% ukupnog pčelarskog potencijala Australije. Ukupno godišnje proizvedu od 17.000 do 25.000 t meda. Prosečna proizvodnja po košnici je 67 kg, a pčelari profesionalci, da bi imali racionalnu proizvodnju treba da ostvare od 200 do 250 kg meda po košnici. Glavna paša jeste nadaleko poznati eukaliptus (ima ih više vrsta: *Eucalyptus exceptionnels*, *Eucalyptus melliodora*, *E.camaldulensis*, *Eucalypts sp.*, *E. leucoxydon*, *E. marginata*, *E.diversicolour*,

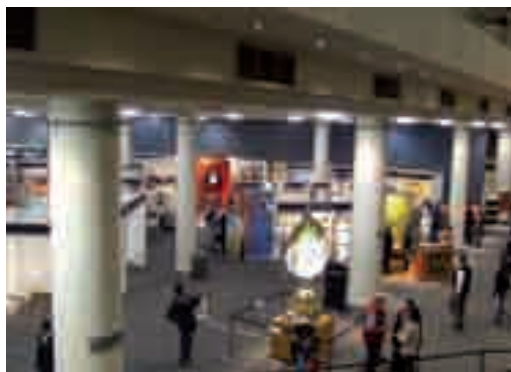
Apiekspo

Eucalyptus sp.), a dominantna košnica je LR na 10 i 8 ramova. Italijanska rasa pčela (*A. m. ligustica*) je najzastupljenija, ali ima i kavkaske (*A. m. caucasica*) i kranjske (*A.m. Carnica*).

U Organizacionom komitetu Kongresa bili su: Terry Ryan, Keith McIlvride, Stephen Fewster, Bruce White, Col Wilson, Margaret Blunden, Trevor Weatherhead, Bob Gulliford, Stephen Ware i Ken Gell. Kongresu Apimondije su, naravno, prisustvovali i aktivno učestvovali u radu predsjednik Apimondije g-din Asger Sogaard Jørgensen, sekretar Riccardo Jannoni-Sebastianini i podsekretar Filipo Jannoni-Sebastianini.

DAN PRVI – 09. septembar

Svečana ceremonija otvaranja Kongresa počela je u 18,00 časova u Džon Betmen Teatru, jednoj od mnogobrojnih sala Izložbenog centra (Melbourne Exhibition & Convention Centre) u Melburnu. U prepunoj sali delegatima iz čitavog sveta obratili su se predsjednik Organizacionog komiteta Terry Ryan i predsjednik Apimondije Asger Sogaard Jørgensen. Pristup Kongresu je bio kontrolisan i bez obzira da li je neko želeo da poseti jednu od 3 sale u kojima su održavana predavanja ili Apiekspo, uvek je morao prolaziti

Apiekspo

kroz izložbeni prostor (Apiekspo). Apiekspo je bio na 2 nivoa sa oko 120 štandova, odnosno ukupno 116 štandova, ali su neki bili i obeleženi sa a), b) ili c). Štandovi su bili uniformnih dimenzija 3x3m, ali bilo je i upola manjih i nešto manjih dimenzija 3x1,5m. Desno od ulaza bio je postavljen najveći štand dimenzija 9x9m, štand Francuskog pčelarskog saveza (l'Union Nationale De L'Apiculture Francaise),

Štand Mađarskog pčelarskog saveza

inače domaćina narednog, 41. Kongresa Apimondije u Monpeljeu, 2009. godine. Njihova delegacija je bila jedna od mnogobrojnijih, isključujući domaćina Australiju, sa sigurno više od 20 delegata. Predvodio ih je novi (stari) predsjednik Saveza g-din Anri Kleman (Henri Clément). Naime, tog gospodina imao sam priliku da sretmem za vreme njegovog ranijeg mandata, još u decembru 1996. godine, u sedištu Francuskog pčelarskog saveza u Parizu. Tada sam, po ovlašćenju tadašnjeg predsjednika SPOS-a Mihajla Filipovića, uspeo da postignem sporazum o međusobnoj razmeni naša 2 časopisa bez ikakve nadoknade (naš Pčelar i Francuska pčelarska revija), što

Štan Indijskog proizvođača meda

je i funkcionisalo naredne 2 godine. Stoga je naš susret bio veoma srdačan i biće više nego prijateljski do kraja samog Kongresa, odnosno do okončanja tehničke ture.

Štand br. 1 pripadao je firmi Kashmir Apiaries Exports iz Indije, firmi koja ima punionicu za dnevno pakovanje 50.000 tegli i godišnji kapacitet isporuke od 20.000 t meda (kao sedmogodišnja ukupna proizvodnja članova SPOS-a). Učesnici iz susedne Republike Mađarske bili su takođe veoma brojni na izložbi, njih oko 20 članova. Imali su 2 štanda, prvi je imala firma Anivet koja sve uspješnije prodaje rotirajuće košnice (osmislio Janoš Konja, rođen u Čoki) i drugi koji je pripadao Mađarskom pčelarskom savezu sa neizbežnom prošlogodišnjom Kraljicom meda. Normalno, najzastupljeniji štandovi su bili iz Australije, Novog Zelanda, Kine, Južne Koreje, Nemačke, Velike Britanije i drugih zemalja. Posebno

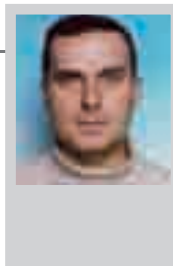

Karl Jenter

atraktivan bio je ukrajinski štand, kao i štandovi troje kandidata za organizaciju Kongresa Apimondije 2011. godine – Argentina, Brazil i Meksiko. Posebno interesovanje je bilo za štand poznatog Karla Jentera koji je za tehničku inovaciju dobio bronzanu medalju. Među neprijatna iznenađenja svrstao bih izostanak poznatog francuskog Thomas-a, italijanske Lege, mnogih nemačkih poznatih firmi i prisustvo, rekao bih na počasnom mestu, neizbežnog moćnog Bayer-a sa vidnim reklamama svojih proizvoda – Bayvarol, Perizin i Checkmite+.

Štand Bayera

KONTROLISANO SPARIVANJE MATICA

Odgajivači matica širom Amerike i Evrope, u poslednjih pedesetak godina u većoj ili manjoj meri primenjivali su kontrolisano sparivanje matica. U tom periodu odgojeno je hiljade selekcionisanih matica i sve se više napuštao metod prirodnog izrožavanja pčela i prirodne zamene matica. Na taj način je pojačana kontrola praćenih i proučavanih linija matica. Potpuna kontrola sparivanja bila je moguća u izolovanim sparivalištima ili primenom veštačkog osemenjavanja matica.

Naravno, i u uslovima koje su ispunjavala i najizolovanija sparivališta ima nedostataka među kojima su najznačajnija dva:

a) apsolutna kontrola sparivanja je bila skoro nemoguća jer se matice sparuju na većim razdaljinama, van pčelinjaka

b) za svaku liniju trutova koja se koristi u odgajivačkom programu potrebno je po jedno izolovano sparivalište što je neizvodljivo.

Problemi u kontrolisanju sparivanja su prevaziđeni uvođenjem veštačkog osemenjavanja. U početku takvi složeni postupci gajenja primenjivani su u naučne i istraživačke svrhe dok u poslednje vreme sve veći broj komercijalnih odgajivača matica, u saradnji sa fakultetima i naučnim institutima, primenjuju instrumentarno osemenjavanje matica.

Instrumentarna inseminacija matica nije komplikovan proces. To je mehanički prenos semene tečnosti od truta do ovidukta matice. Ovo se provodi uz pomoć različito konstruisanih aparata za veštačko osemenjavanje matica i špriceva. Svi modeli

ovog postupka obuhvataju primenu CO_2 pomoću kojeg se matica omamljuje. U takvom stanju matica

se postavlja u položaj koji omogućava da se uz pomoć šprica sakupljena i pripremljena semena tečnost ubrizga u njeno telo. Da bi čovek ovladao ovom tehnikom smatra se da je potrebno da osemeni 50-100 matica.

Prilikom primene ove metode sparivanja matice osnovni problemi su gajenje trutova, držanje trutova do njihovog potpunog polnog sazrevanja (oko 2 nedelje starosti) gajenje matica, koordiniranje proizvodnje matica i trutova, poznavanje porekla matica.

Ponašanje veštački osemenjenih matica razlikuje se od ponašanja prirodno sparenih. Prirodno sparena matica se sparuje sa 6-7 dana starosti, a počinje da polaže jaja sa 8-9 dana. Kod veštačkog osemenjavanja matica se osemenjuje između 20. i 30. dana starosti, a polaganje jaja počinje tek sa 30-50 dana (izuzetak su matice koje se tretiraju ugljen-dioksidom). CO_2 ima dvostruku ulogu: koristi se pri osemenjavanju da bi omamio maticu, ali i stimuliše je da što pre počne da polaže jaja. Pri tom se matica stavlja u kavez, a kavez u teglu u koju se ubrizga CO_2 . Gas opija maticu i tretman traje 5-10 minuta. Ovaj postupak se obavlja obično 2 dana posle osemenjavanja.

Problem kod veštačkog osemenjavanja kod medonosne pčele je tehnika kolekcioniranja i čuvanja sperme visokokvalitetnih trutova. Od toga, pre svega, zavisi efektnost ozbiljnog

genetskog materijala. Veštačko osemenjavanje matica medonosne pčele nije primenjivano na našim prostorima, mada je taj način čuvanja genetski vrednijih ekotipova pčela u programu očuvanja i unapređenja naše rase *Apis mellifera carnica*.

ZAKLJUČAK

Za razliku od drugih autohtonih domaćih vrsta životinja koje su po pravilu niskoproduktivne naša autohtona rasa pčela *Apis mellifera carnica* sa svojim varijetetima jedna je od najvrednijih rasa medonosnih pčela na svetu, po svim karakteristikama koje odlikuju ovog socijalnog insekta (produktivnost, mala potrošnja hrane, dobro prezimljavanje, blag temperament, odličan prolećni razvoj).

Važno je napomenuti da mnoge zemlje Balkana nemaju svoj, autohtoni genetski materijal. Nesavesnim uvozom drugih rasa medonosne pčele svoj autohtoni materijal su izgubili Bugari i Rumuni. Zato je i veliki imperativ za sve odgajivače i selekcionere medonosne pčele da sačuvaju i, koliko je moguće, usavrše našu medonosnu pčelu.

odgajivačkog programa. Ispitivanjem je utvrđeno da sperma koja se čuva na sobnoj temperaturi do dve sedmice pokazuje osobine iste kao kod sveže sperme. Duže čuvanje na sobnoj temperaturi, međutim, smanjuje vitalnost spermatozoida. Čuvanje sperme na T ispod 0 (u tečnom azotu na T od -196°C) je veoma uspešna metoda čuvanja vrednog

UZGOJ I ZAMENA MATICA U AVGUSTU

Mlada i kvalitetna matica je prvi od tri najvažnija uslova za uspešno prezimljavanje i brz prolećni razvoj zdrave pčelinje zajednice koja ima dovoljno zaliha hrane. Takva mlada matica nastaviće polaganje jaja sve do oktobra, ukoliko potraje lepo vreme. Iz tog legla obezbeđuje se dovoljan broj zimskih pčela koje će prezimiti i pripremiti pčelinju zajednicu za proleće.

Ukoliko u društvu nema mlade matice starija će ranije prestati da polaže jaja jer je kranjska rasa pčela poznata po štedljivosti hrane. Smanjenjem unosa nektara iz prirode matica smanjuje broj položenih jaja. Ta loša osobina kranjske pčele naročito je izražena u sušnim godinama i donekle se može ublažiti zamenom stare matice. To se može učiniti tokom celog pašnog perioda. Maticu u proizvodnim društvima najbolje je zameniti u avgustu, jer će mlada matica polagati jaja i do oktobra.

Uzgoj i zamena matice u avgustu ima prednosti ali i nedostatke, pa je zato potrebno tome posvetiti posebnu pažnju. Prednosti avgustovske matice su što će do kraja kalendarske godine položiti mali broj jaja, pa se može smatrati da će joj naredna sezona biti prva, kad je ona i najbolja. Matica koja počne polaganje jaja u avgustu činiće to duže od drugih koje su ranije počele.

Ta razlika se najbolje mogla uočiti ove go-

je upoređivanju ramova sa leglom iz maja i septembra ili oktobra.

Produženo polaganje jaja znači da će društvo obezbediti veći broj radilica, tzv. zimskih pčela čija uloga nije samo u prezimljavanju nego i odgajanju mladih pčela u rano proleće.

Životni vek ovih radilica je znatno duži nego radilica koje su se izlegle u toku sezone intenzivne paše koja traje od maja do jula. Letnje pčele žive prosečno oko 45 dana, a životni vek zimskih radilica traje i do 6 meseci odnosno oko 180 dana.

Zimska radilica će odgajiti nekoliko generacija mladih pčela i obezbediti cvetni prah, nektar, vodu i obaviti sve druge poslove u prolećnom razvoju pre nego što je zamene mlade pčele. Kad društvo dovoljno ojača neće osetiti nestanak starih radilica koje su potpuno ispunile svoj zadatak i ostavile jaku pčelinju zajednicu, a u prirodi već ima dovoljno hrane.

Mlada avgustovska matica počće već početkom januara, ranije nego stara matica, da polaže jaja, što će obezbediti brži razvoj i optimalan broj radilica za medobranje.

S obzirom na to da je proleće takvoj mladoj matici prva sezona u intenzivnom polaganju jaja, ona neće pokazivati posebnu sklonost prema rojenju, što znači da će se društvo posvetiti medobranju.

Osim toga, treba napomenuti da je pre proizvodnje avgustovske matice sezona medobranja i vrcanja meda uglavnom završena. U prirodi, međutim, još ima dovoljno paše da se može uzgajati matica, a u svakoj košnici ima i dovoljan broj polno zrelih trutova spremnih da oplode mlade avgustovske matice.

Ukoliko u prirodi, poput ove godine, nema paše, simulacijom preko prihranjivanja kod društva ćemo izazvati osećaj da postoji paša. Na taj način ćemo naterati pčelinje zajednice da ne izbacuju trutove, mada će se njihov broj smanjiti.

Nedostaci uzgoja mlade matice u avgustu su što se ona ne može koristiti za proizvod-

dine, kad su starije matice, zbog dugotrajne suše i tropskih vrućina u avgustu polagale mali broj jaja. Ramovi sa leglom iz zajednice sa mladom maticom prosto se nisu mogli uporediti sa ramovima sa leglom iz društva u kojem je bila prošlogodišnja matica. Slično

nju novih rojeva. Namenjena je isključivo zameni matica u proizvodnim društvima.

U zavisnosti od načina uzgoja matica, rizik prilikom zamene matica je povećan, ako su mlade matice odgajane u posebnim oplodnjacima. Proizvodna društva teže prihvataju mladu maticu u avgustu nego u

maju i junu kad je sezona rojenja i intenzivne paše. Uz manja dodatna ulaganja kod LR košnica i pažnju prilikom dodavanja i zamenе matica, ovi nedostaci se mogu eliminisati i uspešno obaviti ta složena operacija.

Kod DB košnica najjednostavnije je da se matica dodaje klasičnom metodom, preko kaveza za dodavanje matica, jer bi prepravljanje i adaptiranje košnice predstavljalo „veću daru nego meru“.

Najsigurniji način dodavanja mlade matice kod LR košnica je da se između dva tela postavi matična rešetka, a preko nje šperploča ili tanak lim, što će biti fizička pregrada između dva tela iste košnice. Kad u jednom nastavku pčele prime mladu maticu i društvo se stabilizuje, ukloni se pregrada, a ostavi matična rešetka. Istovremeno se ukloni i stara matica pa će se taj deo društva ubrzo spojiti i opet činiti istu zajednicu.

S obzirom na to da je reč o zameni matica u proizvodnim društvima, to se može uraditi i dodavanjem zrelih matičnjaka, nakon uklanjanja starih matica. Na taj način doći će do desetodnevnoг prekida u polaganju jaja, ali se taj period može iskoristiti za tretiranje zajednice protiv varoe.

Matica koju odgaji proizvodno društvo svakako je bolja od one u oplodnjaku, jer su bolji uslovi, ima više pčela hraniteljica, veća je zajednica i što je najvažnije - ne doživljava nikakav stres, osim prilikom hvatanja radi obeležavanja.

Jedan od nedostataka ovog načina je taj što se svaka matica koja odleti na parenje ne vraća u svoju košnicu, jer se dešava da strada od ptica ili na druge načine. Zato je neophodno da osim proizvodnih društava u kojima zamenjujemo matice, imamo i nekoliko nukleusa ili oplodnjaka odakle ćemo izvaditi maticu i dodati je proizvodnom društvu, ukoliko se desi da se matica ne vrati s parenja.

Prilikom uzgoja avgustovskih matica treba imati u vidu da je to vreme visokih temperatura pa nije poželjno da zreli matičnjaci, bilo da se dodaju oplodnjacima ili proizvodnim društvima, budu dugo izloženi suncu. Zato je dobro da se od debljeg stiropora napravi stalak za matičnjake. Potrebno je zagrejati neku metalnu šipku približno debljine matičnjaka i napraviti rupe u koje će se staviti zreli matičnjaci. Metal će istopiti stiropor i napraviti otvor u koji se stavlja zrelo matičnjak i na taj način ćemo ga zaštititi od sunca. Da bismo izbegli neprijatnost da lagani stiropor, u koji smo prethodno stavili matičnjake, oduva vetar dok stoji na krovu susedne košnice, potrebno je uglaviti ga u neki drveni okvir koji neće, zbog težine, dozvoliti da stiropor poleti i iz njega ispadnu zreli matičnjaci.

Na taj način obezbedili smo uslove da sve matičnjake iz odgajivačkog društva izvadimo jednim otvaranjem i lagano, bez preterane žurbe, stavljamo jedan po jedan matičnjak u proizvodna društva, nukleuse ili oplodnjake.

Prilikom uzgoja i dodavanja avgustovskih matica ne sme se zaboraviti stimulativno prihranjivanje odgajivačkog i proizvodnog društva u kojem se zamenjuje matica. Dobro je da se za tu namenu napravi ram hranilica koja će biti u unutrašnjosti košnice. Na taj način će se izbeći mogućnost izazivanja grabeži.

Preko ram hranilice treba staviti deblju letvicu koja neće dozvoliti pčelama da prenesu sav sirup u toku noći. Na letvici treba probušiti dve rupe prečnika 15 mm kroz koje će mali broj radilica moći da uzima sirup. Na taj način obezbedili smo da pčele sirup potroše tek za dva-tri dana, ali i da neprekidno, 24 sata, donose sirup i stvaraju utisak dobre paše.

EVODIJA

Stigla je iz Mađarske, da bi se ubrzo prošula u pčelarskom svetu kao vanredna medonosna biljka. Nazvali smo je evodija prema njenom latinskom imenu *Evodia hupehensis*.

Botanički rod evodija sadrži oko 50 vrsta pretežno niskog drveća ili grmova, čije je prirodno rasprostranjenje u područjima jugoistočne Azije, Australije i Polinezije. U Kini raste oko 20 vrsta drveća i grmlja iz ovog roda. Među njima je i *Evodia hupehensis*, koja je kao medonosna vrsta davno prenesena u Evropu, a kod nas je došla iz Mađarske i gaji se pod uobičajenim nazivom evodija, iako je to u stvari ime roda sa više vrsta. Ova vrsta raste kao nisko drvo, ali u optimalnim uslovima može da naraste i do 20 m visine. Lišće joj je neparno perasto složeno, sa po 7-9 jajasto ovalnih listića dugih 5-12 cm, zavisno od bujnosti rasta.

Evodija je drvo, upravo se tako sadi i raste. Njeni cvetovi je izdvajaju iz brojnog sveta stabala i čine zanimljivom, čak pomalo neobičnom.

Evodija razvija široku krošnju s obilnim cvetom. Naglo raste i procveta već u četvrtoj godini kada daje i seme. Svake godine okiti se sve većim brojem cvetova koji svojim mirisom neodoljivo privlače pčele. Evodija počinje da cveta krajem jula, dakle u vreme oskudne pčelinje paše, kad bagrem već precveta, a u okolini ima malo cveća. Pune četiri sedmice ovo drvo drži svoje cvetove otvorene! Pojedini cvetovi otvaraju se već u ranim jutarnjim časovima, a pčele ih posećuju do kasnih večernjih.

Ispitivanja su pokazala da cvet evodije sadrži 2 do 3 puta više nektara nego bagrem. Divna prilika za obilnu, kasnu pčelinju pašu

između bagrema i suncokreta.

Za medenje evodije potrebna je srazmerno visoka vlaga ili rosa. Pojedini njeni cvetovi otvaraju se na temperaturi od 20 stepeni. Pri višim temperaturama, koje su kod nas obično sredinom leta, u sušnom periodu, cvetovi brzo uvenu.

Osim obilja cvetova, evodija stvara i brojno seme, što je veoma važno za njeno širenje i razmnožavanje. Izračunato je da kilogram njenog semena sadrži više od 170 hiljada semenskih zrnaca. Litar semena teži 440 do 470 grama, a sadrži oko 80.000 semenskih zrnaca. Hiljadu zrnaca teži u proseku 5,7 grama. Ako se računa s 50 odsto klijavosti, mada je taj procenat mnogo veći, od kilograma semena evodije može se dobiti gotovo 80 hiljada sadnica.

Evodija voli vodu i sunce, ali ne plavne terene. U Srbiji uspeva na nadmorskoj visini do 800m. U planinskim područjima, na južnoj strani planina. Najbolji period za presađivanje je od novembra do marta.

Kako je gajiti?

Seme evodije, medonosnog drveta koje se tiho i izgleda sigurno širi u našoj zemlji, sazreva u oktobru i novembru. Tada pa sve do decembra, valja ga prikupljati i čuvati u dobro zatvorenim staklenim teglama u nezagađenim prostorijama.

Prema dosadašnjim iskustvima, seme evodije treba 6 - 12 časova pre setve potopiti u vodu, najbolje u kišnicu. Duže potapanje nije preporučljivo. Međutim, seme koje se čuva slobodno, dakle na spoljnoj temperaturi, a do setve ima 40 - 50 dana, treba držati u frižideru. Prethodno se pomeša s dva do četiri dela vlažnog peska i dve do četiri nedelje pre setve stavi u deo frižidera za zamrzavanje. Ovako zamrznuto seme treba što pre posejati, pazeći da se ne isuši pre setve.

Setva u leje

Prolećna setva evodije obavlja se najčešće između 15. aprila i 15. maja. Prerana setva nije pogodna, jer su biljke osetljive na kasne mrazeve. Ni kasna setva nije preporučljiva, jer mladu biljku osvajaju pretopli sunčevi zraci, ona ranije odrveni, što nepovoljno deluje na njen rast.

Seme valja sejati u dobro pripremljenu leju

foto: Rudolf Baranji

napunjenu plodnom, rastresitom i umereno vlažnom zemljom. Seje se u usku ili široku brazdu. Na metar dužine potrebno je staviti 150 - 250 semenki. Može se sejati rukom, "prstima", ili za to podešenom spravom. Radi boljeg rasporeda, seme se može pomešati sa sitnim peskom.

Umereno zalivanje

Posle setve seme se pokriva čistim sitnim peskom, rastresitom zemljom ili mešavinom peska i zemlje. Ovaj pokrivač ne treba da bude deblji od 2-3 cm. Ako je leja pre setve bila dovoljno vlažna, ne preterivati sa zalivanjem. Valja samo voditi računa da se zemlja nikako ne isuši nedelju-dve dana nakon setve. Dok zamecima ne izraste 4-5 listova, stalno održavati vlažnost zemljišta, ali ne preterano. Kasnije zalivati po potrebi, u zavisnosti od padavina.

Iskustva pokazuju da evodija ne zahteva zasenjivanje ni u vreme klijanja semena pa ni kasnije. Može se, međutim, ipak ukazati potreba da se leja zaseni od sunca neposredno posle setve da bi se zemlja zaštitila od isušivanja, a pojačao uticaj zalivanja.

Obavezno proređivanje

Prema postupku koji se primenjuje u rasadnicima, usev evodije treba u 3-4 navrata opleviti i okopati. Iz redova mladih biljaka treba odstraniti korov, a zemlju između redova okopati. Najkvalitetnije sadnice razvijaju se kad ih je 60 po dužnom metru. Znači, treba ih obavezno prorediti, a višak posaditi u druge, pripremljene leje. Naravno, ovo je potrebno pod uslovom da je klijavost semena bila bar 80%.

Seme evodije, inače, veoma neujednačeno i oduženo klija i niče. Zbog toga se u istoj leji mogu naći iznikle biljke i tek proklijalo seme. Ovo se tumači time što još uvek nije pronađen apsolutno siguran način zasejavanja evodije.

Rasađivanje mladica

Rasađivanje se obavlja zabadanjem pritki. Početkom juna, kad su biljke stare od 4 do 6 sedmica i mladice poteraju od 2 do 4 lista, valja ih rasaditi na razmaku 50x15 do 20 cm. Nakon rasađivanja mladice se zalivaju po potrebi i više puta, sve dok se ne utvrdi da će se one dalje razvijati. Rasađivanje je, inače, najbolji način da se dobiju jednogodišnje sadnice sposobne za presađivanje na stalno mesto.

Zalivanje veoma blagotvorno deluje na rasad i presađene mladice. Ustanovljeno je da

foto: Rudolf Baranji

sadnice koje se zalivaju do jedne godine, za polovinu bolje napreduju od nezalivanih.

Jednogodišnje i dvogodišnje sadnice ne treba orezivati prilikom presađivanja, dok starije treba.

Rast u visinu

U prvoj godini najveći broj sadnica dostiže od 40 do 80 cm visine. Rasađivanjem i višestrukim zalivanjem one mogu narasti u proseku od 120 do 150 cm.

U zbijenom vezanom tlu sadnice se slabo razvijaju i dostižu visinu samo od 5 do 15 cm. Ako se one na takvom tlu presađuju i zalivaju, u prvoj godini mogu narasti u proseku od 30 do 90 cm.

"Odležavanje" semena

I pored preduzetih mera, desi se da posejano seme evodije ne nikne. Nije razjašnjeno zbog čega, ali seme ove biljke zahteva "odležavanje", rečeno šumarskim jezikom. U tom slučaju do klijavosti dolazi tek posle jedne, a katkad i dve godine.

Zbog toga, posle naizgled neuspele setve evodije zemlju u koju je stavljeno seme valja i dalje negovati, bar dve godine. Da bi se to što uspešnije obavilo, zasejanu brazdicu treba još prilikom setve vidno i postojano obeležiti kolčićima.

Prilikom izbora staništa za gajenje evodije treba voditi računa o tome da je ona vrsta tropskih i subtropskih područja, pa je na našim područjima treba gajiti prvenstveno na humidnijim staništima. Posebno treba izbegavati mrazišta i terene izložene jakim i čestim vetrovima.

foto: Rudolf Baranji

Sličan bagremovom medu

Med od evodije je beo, sličan bagremovom medu. Veoma je tražen, posebno na zapadno-evropskom i američkom tržištu. Sadrži izuzetno mnogo materija neophodnih ljudskom organizmu. Ovaj med je prava riznica najdragocenijih darova prirode, u prvom redu mineralnih soli, vitamina, belančevina, fermentata...

Imajući u vidu period cvetanja evodije (jul-avgust), pčele uspevaju da sakupe med za jedno ili više vrcanja i da napune košnice za prezimljavanje.

To je posebno interesantno zbog globalnog zagrevanja: poljski cvetovi stradaju u tom periodu.

Zbog skladnog i nevelikog habitusa drvo evodije se svrstava u dekorativna stabla za parkove, drvorede i bašte, a nije zanemarljiva ni zbog obilatog semena (što je delikates za ptice), kao ni za lovačka društva.

Rudolf Baranji

Osim voćnog i groždanog šećera, sastojci meda od evodije su glikonska, limunska, jabučna, mravlja, mlečna, sirćetna i druge za ljudski organizam važne kiseline.

Ovaj med sadrži i sve elemente koji ulaze u sastav ljudske krvi. Posebno blagotvorno dejstvo med od evodije ispoljava u osoba koje pate od poremećaja krvnog pritiska.

AMBROZIJA I PČELE

Ambrozija je veoma vitalna korovska biljna vrsta koja ratarima prilikom suzbijanja zadaje velike probleme. Veoma je otporna na herbicide pa se u nekim usevima, kao što su soja i većina povrtarskih kultura, može uspešno suzbijati samo pažljivo oda-branim agrotehničkim merama. Zbog nedosledno primenjenih mera na suzbijanju ambrozije, kao i zbog nedovoljne informisanosti,

ambrozija se danas sreće na velikim ratarskim površinama, a naročito po baštama i povrtnjacima. Veoma je vitalna korovska vrsta jer ima veliki potencijal razmnožavanja, a seme može da zadrži klijavost i do 30 godina.

U suzbijanju ambrozije najveći efekat se može postići ako ne dozvolimo da sazri i da donese seme i zato je uputno suzbijati je najkasnije do početka cvetanja.

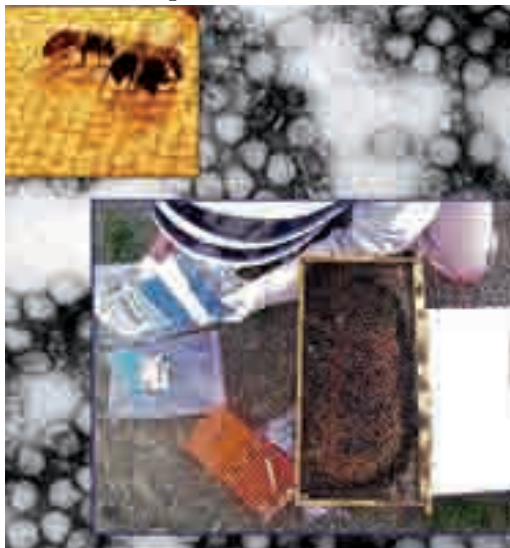
Ambrozija niče u toku čitavog vegetativnog perioda tako da period cvetanja traje od sredine jula do prvih mrazeva. Daje velike količine polena i pčele ga rado sakupljaju. Nije primećeno da u ishrani pčela negativno utiče na razvoj legla. Ono što je najvažnije za pčelare sakupljače polena jeste to da u periodu polenarenja ambrozije, od sredine jula do kraja vegetacije, ne sakupljaju njen polen i ne stavljaju ga u promet za ljudsku ishranu. Činjenica da u istom vremenskom periodu polenare još neke biljne vrste kao što su gorčika (*Son-hus oleracea*), bela loboda (*Chaenopodium album*) i još neke biljne vrste koje imaju veoma sličnu boju polena, skoro istovetnu ambrozijinom, ne bi smela da bude razlog za sakupljanje polena jer je takođe činjenica da u ukupnoj produkciji polena u tom periodu polen ambrozije učestvuje sa više od 50%.

S obzirom na velike zdravstvene probleme, naročito kod osoba alergičnih na polen uopšte, korišćenjem polena ambrozije proširuje se krug alergičnih, a tegobe su znatno izraženije.

CCD – KRUG SE SUŽAVA?

Nastavljajući praćenje rezultata istraživanja u vezi sa trenutno najakutnijim problemom u svetu pčelarstva, CCD-om, već sredinom septembra pažnju je privukla vest iz Vašingtona, ekskluzivno objavljena u magazinu "Science", u kojem se izveštava o tome da je tim naučnika, predvođen ekspertima Američkog servisa departmana za istraživanja u poljoprivredi (ARS), Pensilvanijskog državnog univerziteta (PSU) i Univerziteta Kolumbija (CU) utvrdila vezu između sindroma nestajanja pčelinjih društava (CCD) i pčelinjeg virusa poznatog kao Izraelski virus akutne paralize (IAPV).

CCD - virus ili ...

Entomolog ARS-a dr Džefri S. Petis, vodeći istraživač agencije "Bee Research Laboratory" u Beltsvilu, Diana L. Koks-Foster, profesor na PSU Departmanu entomologije i V. Ian Lipkin, direktor Centra za infektologiju i imunologiju na Kolumbija univerzitetu predvodili su tim koji je sproveo genetički skrining medonosnih pčela prikupljenih iz 21 društva bez CCD i 30 pčelinjih društava sa CCD, sa četiri lokacije širom Amerike.

Genetički skrinig omogućio je istraživačima da identifikuju patogene kojima su pčele bile izložene. Ukupno, kod obeju grupa - obolelih i zdravih - pronađeno je šest simbiotskih tipova bakterija i osam bakterijskih grupa, 81 gljivica iz četiri roda i sedam virusa.

Traženje novih potencijalnih patogena bilo je sprovedeno novim postupkom sekvencijalnog genetičkog materijala iz zdravih i obolelih društava. Ova tehnologija poznata pod nazivom „high-throughput“ sekvencioniranje, svojom izuzetnom tačnošću, oslobađa istraživače bilo kakvih nedoumica u vezi sa DNK bilo kojih organizama, bakterija, gljivica i virusa u pčelama. Jedini patogen pronađen u gotovo svim uzorcima iz obolelih pčelinjih zajednica, ali ne i u zdravim, jeste izraelski virus akutne paralize (Israeli acute paralysis virus - IAPV) vrlo izvesno prenet preko varoe, koji je pronađen čak u 96,1 procenata uzoraka zahvaćenih CCD-om.

To je prvi slučaj utvrđivanja tog virusa na teritoriji SAD, koji je inače identifikovan kod medonosnih pčela u Izraelu 2002. godine, gde su pčele pokazivale neuobičajeno ponašanje, kao što je trzanje krilima van košnice i gubitak izletničke populacije. IAPV još uvek nije zvanično prihvaćen kao posebna vrsta; blizak je „rođak“ kašmirskom virusu koji je već utvrđen u SAD.

Mada zvanično virus IAPV nije pozvano utvrđen kao uzročnik CCD-a, utvrđena je veoma velika podudarnost njegovog prisustva i ovog sindroma. Čak i ako rezultat bude pozitivan, ostaje da se izuče i ostali potencijalni faktori.

Sledeći korak je izlaganje zdravih društava virusu IAPV i praćenje razvoja CCD-a, koji je, kao što je poznato, prošle zime odneo od 30% do čak 90% pčelinjih društava u SAD. Rezultate s razlogom nestrpljivo očekujemo.

LEČENJE PČELINJIM OTROVOM

Naša posmatranja i istraživanja (N.I.Sulim, S.M. Kasin 2001) pokazala su da važnu ulogu u nastajanju koksigozinije, bolnog stanja karlice, karličnih kostiju i zglobova između ostalog imaju i promene pokosnice. Ozlede, ishemija i upalni procesi doprinose njenoj funkcionalno-morfološkoj promeni i pojavi uporne, bolne iritacije. Zapaža se neravnomerno očvršćavanje i skleroza spoljašnjeg fibroznog omotača trtične kosti, distrofično oboljenje ćelija periosta sa simptomima njegove razdraženosti, ishemija kapilara, limfoidne infiltracije. Pojavljuju se žarišta patološkog okoštavanja periostalnih tkiva. Ti podaci potvrđuju zapažanja domaćih naučnika (R.U.Sumakev, E.V.Evdokimov, V.V.Petrov I dr. 1995) Ipak, trećina slučajeva bolnog stanja karlice nema veze s povredom niti sa organskom patologijom njenih organa. To je idiopatska bolest. U njenoj patogenezi važnu ulogu igraju patomorfološke pojave u presakralnom i hipogastralnom nervnom spletu. (I.P.Norec, 1989, M. D. Torondzadze, 1991), težak venozni otok, spuštanje praga bola, pojačavanje emocionalnog preživljavanja bola. Bez obzira na mnogobrojna eksperimentalna istraživanja, etiopatogenetski aspekt nije do kraja proučen.

Kliničku sliku koksigozinije karakteriše uporni bolni sindrom. Pacijenti nisu u stanju da precizno opišu gde osećaju bol, niti da ga tačno opišu. Bol je najčešće tup, uporan, mučan, ponekad peče. Lokalizuje se u oblasti trtične kosti ili u zonama oko nje - čmara, međunožja, krsta, polnih organa, ispod pojasa, u karlično-bedrenom pojasu i na zadnjoj strani bedara. Bol se smanjuje ili nestaje u stojećem položaju, a pojačava u sedećem, pogotovo na tvrdoj podlozi kao i pri ležanju na leđima, pri ustajanju, kašljanju, hodanju i nošenju tereta, savijanju trupa, pri defekaciji, polnom aktu. Pacijenti su prinuđeni da sede na jednoj strani zadnjice, njihovi pokreti postaju oprezni i spori. Za koksigoziniju je karakteristično pojačavanje tegoba u određenim vremenskim intervalima-sezonama. Bolne

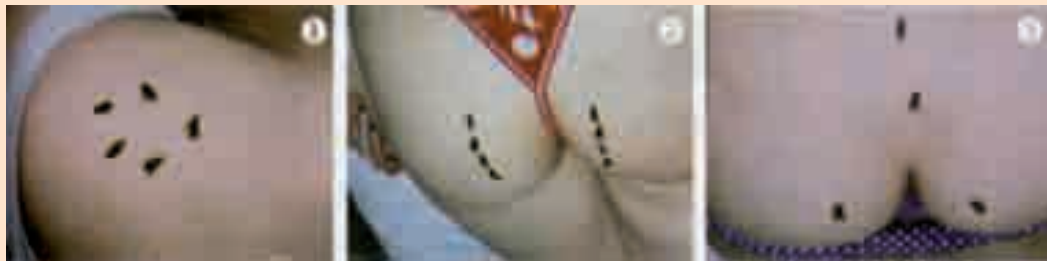
krize javljaju se periodično. Češće su isprovocirane fizičkim činiocima, preporom, pojačavanjem hroničnih oboljenja, prehladom, stresom ili povredom. Ima slučajeva da se bolna kriza pojačava posle rektalnih ili ginekoloških pregleda. Neretko se beleži periferni angiospazam, mučnina, proliv, itd. Počinju funkcionalne smetnje unutrašnjih organa, najpre male karlice, zatim trbušnog pojasa. Formira se asimetrija kod oslanjanja na sedalni deo. Pojavljaju se skoliotične promene na kičmi. Strada kinetika. U ranom stadijumu bolesti javljaju se neurotične i depresivne reakcije: nesanica, razdražljivost, umor, smanjenje radne sposobnosti i emocionalnog tonusa, formiraju se fobične crte ličnosti (strah od "neizlečive" bolesti). Poznati su slučajevi razvoja depresije koja se završavala samoubistvom. Zbog svega toga, takvim pacijentima zajedno sa medikamentoznom, manuelnom i drugim terapijama, kao deo ukupnog lečenja preporučujemo pčelinje ubode, odnosno apitoksinoterapiju. Na efekte koje ima ova terapija ukazuju mnogi domaći i strani naučnici.

Osnovno kod pčelinjeg uboda jesu polipeptidi pčelinjeg otrova. Melitin, koji sadrži 26 aminokiselina narušava celinu ćelijske membrane, dovodi do lize hidroblasta, krupne ćelije izbacuju lizozomalne fermente - serotonin, histamin, pokreću unutarćelijsku fosfolipazu i hipofizno-nadbubrežni sistem; apamin, koji sadrži 18 aminokiselina blokira slanje impulsa u postsinaptičke membrane. Sa pčelinjim otrovom u organizam stiže histamin, serotonin, dopamin, noradrenalin. Oni pokreću međućelijska dejstva i otklanjaju patološki proces. Prodiranje pčelinjeg otrova i njegovih sastojaka u ljudski organizam mi posmatramo kao njegovo integralno usmereno dejstvo na patološke karike u funkcionalnom sistemu, normalizujući uzajamne međućelijske odnose, ćelijsku homeostazu, procese kočenja i pokretanja (nadražaja). Upravo evoluciona selekcija i usavršavanje sastojaka otrova pčele, zbog samozaštite i odbrane od neprijatelja, omogućili su čo-

većanstvu da upozna neprocenjivu lekovitu vrednost apitoksina.

Apitoksinoterapija koksigozinije koristi se po određenoj shemi. Mi preporučujemo pčelinje ubode uključujući neurometamrenja obično posle biotesta.

Na tačkama projekcije nadbubrežnih žlezda na kožu postavljamo po jednu pčelu na 5 s, a sledećeg dana na 10 s. Ako je reakcija nepovoljna, posle tri dana na S1 i S2 – postavljamo po dve pčele. Posle četiri dana na tačke S1 i S2 delovali smo sa četiri uboda. Kod dobrog podnošenja apitoksinoterapije sa svakom seansom povećavamo broj pčelinjih uboda (individualno), u proseku do 15. U početku to traje 1 minut, a zatim produžavamo na 10 minuta. Mesto uboda pre i posle odstranjivanja

žaoke protrljamo alkoholom, a potom ranicu prekrivamo antiseptičkom gazom ili flasterom. Pod našim nadzorom bilo je 18 žena i 9 muškaraca sa dijagnozom: koksigozinija, uzrasta od 29 do 57 godina. Ranije su imali povrede pojasnog dela kičme njih 11; paraproktitise (kao zapaljenje debelog creva) četvero, traume pri rađanju petoro. Sedmoro pacijenata imalo je ranije konsolidovane povrede kičmenog stuba raznih nivoa. Svi pacijenti žalili su se na bolove: u oblasti trtične kosti -9, u oblasti prepona i trtice-7, na trtici i u bedrenim mišićima -6, u trtici uz bolno mokrenje -5: onih koji nisu mogli da sede bilo je 13, a sa smanjenom radnom sposobnošću 27 pacijenata. Svi oni su u različito vreme dobijali adekvatnu terapiju: medikamentima, fizioterapiju, masažu, blokade itd. Pri tome su imali samo kratkotrajno poboljšanje. Ova puta pacijenti su dobili kompleksno lečenje u koje su spadali pčelinji ubodi i manualna terapija. Posle toga приметно je bilo značajno poboljšanje. Kliničko ozdravljenje

nastupilo je kod 21 bolesnika. U grupi pacijenata gde nije bilo poboljšanja bili su oni sa ranijim povredama kičmenog stuba -2, sa paraproktitisom -2, sa postporođajnom i povređenom kičmom -2. Njih smo uputili na operaciju.

Kao primer navešćemo slučaj 44-godišnje bolesnice sa povredom pojasnog dela trtične kosti. Ona se u početku lečila samostalno. Nakon 2 godine bolovi u karlici su se pojačali. Pri fizičkom naporu bolovi su bili još jači. Obratila se neurologu, koji joj je ustanovio dijagnozu: koksigozinija. Predloženo joj je konzervativno i medikamentozno lečenje. Periodično bi, tokom 2 godine dolazilo do poboljšanja, a zatim bi se bol pojačavao. Kratkotrajno poboljšanje nastupilo bi posle parasakralnih injekcija

Sol. Novocaini 0,5%-10,0 + vit B1-1,0 (u jednom špricu).

23. maja 1993. ona se obratila bolničko-polikliničkoj ustanovi Glavne uprave unutrašnjih poslova pri administraciji Kemerovske oblasti. Žalila se na žestoke, neizdržive bolove u oblasti trtične kosti. Nije mogla ni da sedi, ni da leži. Nakon ispitivanja i 2 biotesta na pčelinje ubode (po 5 i 10 narednog dana) počeli smo lečenje. Uz izračunavanje metamerne inervacije u biološki aktivnim tačkama provodila se apitoksinoterapija. (Slika 1, 2 i 3) Posle dva dana povećavali smo doze apitoksina za po jednu jedinicu, dovodeći je na 15 jedinica. Zatim smo se vraćali na početnu dozu. Posle prvog tretmana došlo je do kliničkog ozdravljenja: potpuno je nestao žestoki bol u oblasti trtične kosti pri fizičkom naporu, ponovo je uspostavljena radna sposobnost. Nakon 8 meseci terapija je ponovljena po istoj shemi. Bolesnica se više nije žalila.

Pčelovodstvo 9'06

Prevela i obradila Snežana Živković

PČELICE VREDNICE SA ERDEVIČKOG PČELINJAKA

*„Početnik pčelar sam mlad
Imam društva sitna, manja
O pčelama želeo bih sad
Mnogo, mnogo više znanja.“*

Ovako pesnički progovara jedan od mladih pčelara Osnovne škole „Sava Šumanović“ u Erdeviku, velikom i lepom ravničarskom selu u opštini Šid. Selo Erdevik je u podnožju Fruške gore, otvoreno prema jugu i sremskoj ravnici, a oslonjeno na blage padine. Takav položaj omogućava njegovim stanovnicima da se uspešno bave ratarstvom, ali i vinogradarstvom, voćarstvom, hmeljarstvom, a u skorije vreme i uzgojem stoke. Mnogi naši učenici, kad odrastu, ostaju u selu, a to su imali na umu i naši meštani i rukovodstvo škole kad su osnivali učeničku zadrugu.

NAŠA UČENIČKA ZADRUGA

Učenička zadruga pri našoj školi osnovana je 1954. godine kada je selo poklonilo školi deo seoskog pašnjaka. Namera im je bila da se naši učenici uvedu u svet rada i kroz rad u učeničkoj zarduzi doprinesu opremanju i uređenju škole. Danas Učenička zadruga Osnovne škole „Sava Šumanović“ ima sledeće pogone:

Obrada školskog zemljišta

Nabavka udžbenika

Pčelarstvo

PČELICE MEDNICE, MALE VREDNICE

Na inicijativu Udruženja pčelara Erdevika i radnika naše škole (inače dugogodišnjeg pčelara), Samuela Mocka, pri učeničkoj zarduzi smo formirali sekciju, pogon gajenja pčela. Razlozi koji su nas opredelili da uvrstimo ovu delatnost u rad naše učeničke zadruge bili su pre svega položaj sela koji pruža idealne uslove za gajenje pčela i proizvodnju meda, veoma velik broj mladih u selu koji nemaju posao. Udruženje pčelara je želelo da svoja iskustva prenese na mlađe, a mi smo, kao vaspitno-obrazovna ustanova smatrali da možemo učenicima da pružimo osnovna znanja o ovoj delatnosti, i nekima od njih, možda, pomognemo da se opredele za bavljenje ovim poslom i steknu solidan izvor prihoda.

OŠ „Sava Šumanović“ Erdevik

Osim znanja naši učenici koji su aktivni i istrajni u radu, na završetku osmog razreda kao nagradu za trud dobijaju od Učeničke zadruge po jednu košnicu sa oformljenim pčelinjim društvom kao začetak sopstvenog pčelinjaka. Već imamo nekoliko naših učenika koji se bave pčelarstvom.

Reforma obrazovanja koja je u toku ponovo stavlja u prvi plan učenje za život, a to znači uključivanje učenika u rad i sticanje praktičnih znanja od najranijeg uzrasta. Stoga je naša obaveza da učenicima omogućimo da shvate značaj i lepotu rada i svest da znanja koja stiču treba da vode primeni u praksi. Mnogo je učenika koji svoje kvalitete mogu mnogo bolje da pokažu u slobodnim, praktičnim aktivnostima i tako steknu potrebno samopouzdanje i samopoštovanje, nego što to mogu u redovnoj nastavi.

Pčelarska sekcija naše škole upravo im to omogućava jer kroz jedan zatvoren ciklus obrazovno-vaspitno-praktičnog rada uče-

Praktičan rad učenika-pčelara u školskoj radionici

Ulivanje satnih osnova

nici pčelari-male vrednice, uz mentorski rad nastavnika Snežane Josimović i Milana Podunavca, stiču osnovna znanja i umjenja o gajenju pčela, izrađuju delove za košnice, rade na pčelinjaku i učestvuju na izložbama i smotrama pčelara, tako da sutra imamo učenike sa duboko razvijenom samosvešću o vrednosti rada, organizovanju, odgovornosti i savesnosti u poslu.

MLADI PČELARI

„Moj otac je iskusan pčelar i prva znanja o pčelama stekao sam na našem pčelinjaku, no u školi sa svojim mentorima ta znanja sam uveliko proširio, pre svega o pčelarstvu u Srbiji, o anatomiji i fiziologiji pčele i njene uloge u oprašivanju biljaka, o medonosnim biljkama i u praktičnom radu na pčelinjaku.“ (Jovan Drinić, učenik-pčelar)

Mladi pčelari su svakako krila koja se još nisu raširila i tek treba da polete, a znanja dobijena u školi biće pokretačka snaga koja će im davati zamaha.

Mladi pčelari na pčelinjaku

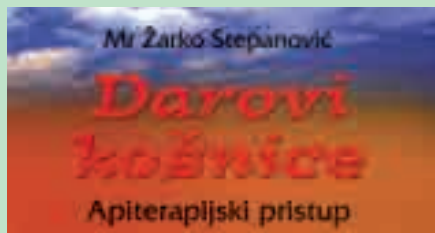
370 GODINA OD PRENOSA EVROPSKE PČELE U AMERIKU

Posle otkrića Amerike, od čuvenog moreplovca Kolumba, 1492. godine, usledilo je naseljavanje evropskih pčela na američki kontinent. Prema Filipsu prve pčele prenete su iz Holandije u Ameriku 1604. godine. To su bile neke crne pčele sa kojima se teško rukovalo.

Većina izvora je saglasna da su pčele iz Evrope prvi put prenesene i zapačene u Americi 1636. godine, mada neki navode da je to bilo 1675. godine. U Meksiko su pčele preneli Španci 1763. godine, a i u Njujork su prenete i zapačene iste godine. Na Kubu su prvi put pčele prenete 1764. godine. Na reci Misisipi pčele su bile nastanjene 1797. godine. U Brazil su prvi put unete tek 1845. godine.

Dakle, u vreme kad je u Evropi i srednjovekovnoj Srbiji pčelarstvo cvetalo i bilo veoma razvijeno, u Americi se nije ni znalo za medonosnu pčelu.

knjiga - **pčelar**

«Darovi košnice – apiterapijski pristup»

je knjiga Žarka Stepanovića, magistra vojnih nauka hemijskog smera, pčelara i istraživača iz Beograda. Knjiga sadrži originalne, zanimljive i poučne tekstove, sa mnogo mudrosti. Posebno značajno je bogatstvo originalnih receptura, odnosno apiterapijskih naučnih metoda saopštavanih na različitim javnim nastupima. Tu je i receptura za 15 preparata originalne i vlastite proizvodnje sa širokim spektrom primene, koje nam autor nesebično poklanja.

Knjiga mr Žarka Stepanovića biće predstavljena **3. oktobra, od 19,00 časova**, u Kući Đure Jakšića, u Beogradu, Skadaraska 34, a o njoj će govoriti recenzenti – akademik Kostadin Tričković, dr Vuk Stambolović, dr Zorica Plavšić, dr Zoran Nikolić i puk. Jovo N. Kantar.

OBELEŽENO 110 GODINA OD OSNIVANJA SPOSA PETROVAC NA MLAVI

Živorad Vasić govori o istoriji Srpskog pčelarsva

Svečanom akademijom u Petrovcu na Mlavi, 2. septembra proslavljena je 110. godišnjica od osnivanja Prvog srpskog pčelarskog društva. Te 1897. godine mlavski pčelari su izdali Poklič pčelarima u Kraljevini Srbiji. Ljubav prema pčeli i ljubav prema domovini izazvala je pčelare mlavskog sre-

Gosti i domaćini na svečanoj akademiji

za da upute poziv svim srpskim zemljama na prvi srpski pčelarski zbor u Kraljevini Srbiji, koji je održan 7. avgusta u Jagodini.

Skup je otvorio zamenik predsednika SO Petrovac na Mlavi Aca Životić, a o tom periodu u istoriji srpskog pčelarstva do danas govorili su predsednik SPOS-a Živoslav Stojanović i predsednik udruženja pčelara «Mlava» Živorad Vasić.

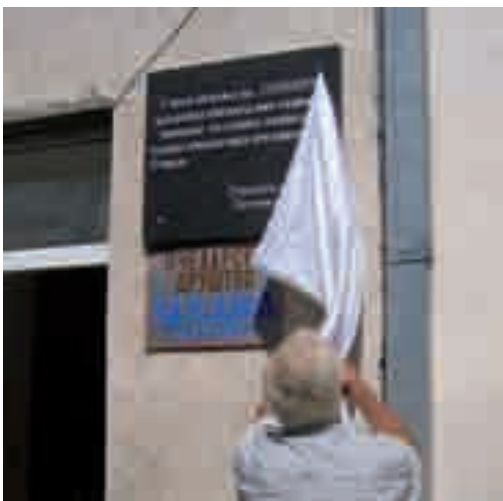
Na svečanosti je predstavljena i veoma korisna publikacija «Koreni organizovanog pčelarstva u Srbiji i Petrovcu na Mlavi». Osim istorije pčelarenja u mlavsko-homolj-

skom kraju, predstavljeni su i članovi udruženja pčelara «Mlava» u jubilarnoj 2007. godini.

Svečanosti su prisustvovali i gosti iz Svilajнца, Jagodine, Kučeva, Velikog Gradišta, poštinskog udruženja iz Vršca, zatim iz Požarevca, Gložana, Kamenova, Subotice i Novog Sada, a povelje i zahvalnice povodom jubileja uručene su zašlužnim organizacijama i pojedincima.

U kulturno-umetničkom delu programa Violeta Petrović iz Petrovca na Mlavi i sestre Petrović iz Gložana kod Svilajнца otpевale su nekoliko tradicionalnih srpskih pesama.

Spomen ploču u čast «Pokliču» igumana Matodija pre 110 godina, ispred prostorija Društva pčelara «Mlava», otkrio je pčelar Miodrag Stanković.

Miodrag Stanković otkriva spomen ploču

JUBILEJI I U JAGODINI

Pčelari Srbije na obeležavanju jubileja

Jagodina je bila u znaku obeležavanja dvaju velikih jubileja. Dostojanstveno i svečano, 8. septembra je obeležena 110. godišnjica od osnivanja prvog pčelarskog zbora u Srbiji i 128 godina od osnivanja udruženja «Belica». Ovaj značajan skup okupio je predstavnike 80 pčelarskih udruženja i društava iz gotovo svih mesta u Srbiji.

Pod pokroviteljstvom Skupštine opštine Jagodina Društvo pčelara «Pomoravlje» i SPOS organizovali su skup kojim je obeležen «poklič» 60 mlavskih pčelara. Oni su 1897. godine došli u Jagodinu da se dogovore kako da se organizuju u tadašnjoj Kraljevini Srbiji. Poklič je prihvaćen, pravila su donesena i usvojena na Drugom pčelarskom zboru u Beogradu, gde je u skladu sa zakonima o zborovima i udruženjima, konstituisana prva organizacija pčelara Srbije «Srpsko pčelarsko društvo». Njen nastavljac i sledbenik je današnji SPOS. Zato je ovom jubileju posvećena posebna pažnja i njega će pamtili i

Izložba pčelinjih proizvoda

mlađa pokoljenja.

Ako je taj događaj postavio temelje organizovanja tadašnjih pčelara, dužnost i obaveza sadašnjih generacija je da se njihova dobra namera poštuje, razvija i usavršava i prenosi s pokoljenja na pokoljenje – istakao je predsednik DP «Mlava» Stoiša Ivanović na otvaranju manifestacije na Trgu u centru Jagodine.

Potpredsednik SPOS-a Dragutin Gajić otvarajući prvu izložbu meda i pčelarskog pribora i opreme zahvalio se svim gostima koji su svojim prisustvom uveličali ovaj skup, a izlagačima poželio da se i dogodine nađu na ovom istom mestu.

Inače, na ovoj, prvoj izložbi, bilo je 12 izlagača pčelinjih proizvoda, pribora i opreme za pčelarstvo. U kulturno - umetničkom programu učestvovali su KUD iz Kačareva i izvorna ženska grupa iz Miloševa.

Druženje pčelara je potom nastavljeno u Kulturnom centru «Svetozar Marković». Predsednik SO Jagodina Ratko Stevanović je svim članovima DP «Pomoravlje» čestitao jubilej i gostima se zahvalio što su došli u Jagodinu koja je u poslednje tri godine doživela izuzetne promene i ima mnogo toga da pokaže građanima Srbije. Pčelarima Jagodine poželio je dobru saradnju sa drugim udruženjima i uspešnu sa lokalnom samoupravom, kako bi zajednički radili na unapređenju pčelarstva koje, kao posebna privredna grana, ima svoju budućnost.

U nastavku programa predstavljena je knjiga Duška Grbovića «Pčelarstvo na tlu

Jagodine sa okolinom».

O knjizi su govorili direktor Zavičajnog muzeja u Jagodini Milica Stanojević, Žarko Živanović iz Sremskih Karlovaca, praukun oca Srpskog racionalnog pčelarstva prof. Jovana Živanovića, Milun Mandić iz Čačka, Tomislav Jevremović iz Svilajнца i autor.

Direktorka Zavičajnog muzeja osvrnula se u svom izlaganju na značajnu ulogu Slovena u razvoju pčelarstva na ovim prostorima. Sloveni su se bavili pčelarstvom i u svojoj postojbini i uživali su glas odličnih pčelara. Njihov proizvod «medovina» bio je poznat u čitavoj Evropi. Doseljavanjem na Balkan preneli su i svoja znanja o pčelarstvu. Nova naseobina pružala je povoljne uslove za gajanje pčela. U srednjovekovnoj srpskoj državi sačuvani su istorijski izvori iz kojih se vidi da su med i vosak bili među glavnim izvoznim artiklima.

Pčelarstvo je napredovalo i u vreme turske vladavine. Zbog visokih dažbina za vreme kratkotrajne austrijske vlasti, pčelarstvo nazaduje. Do sredine 19. veka broj košnica raste, da bi od kraja 50-tih počeo da opada.

Košnice sa pokretnim saćem u Kraljevinu Srbiju dospevaju 1882. godine, a u Jagodinu 1884. Već 1879. godine u Jagodini je osnovano udruženje pčelara «Belica». Ono danas kao Društvo pčelara «Pomoravlje» ima oko 130 članova koji nastavljaju tradiciju dobrog pčelarenja.

Žarko Živanović je istakao da bi «bilo šteta da zaboravimo ono što su preci učinili za nas, jer sve što se ne zabeleži kao da se nije ni dogodilo. Jagodina je bogomdano područje za pčelarenje i sa dobrim narodom koji je znao da iskoristi povoljne uslove i neguje i razvija pčelarstvo i do današnjeg dana je ono ovde uspešno. Sve to zabeleženo je u ovoj knjizi.»

Tomislav Jevremović iz Svilajнца, s neskrivenim zadovoljstvom govorio je o knjizi Duška Grbovića i naglasio da je napisana lakim i pristupačnim, čistim narodnim jezikom, čita se sa uživanjem. Posebnu vrednost joj daju dokumenta i fotografije i sigurno će novim pokoljenjima poslužiti za proučavanje istorije uopšte, posebno pčelarske.

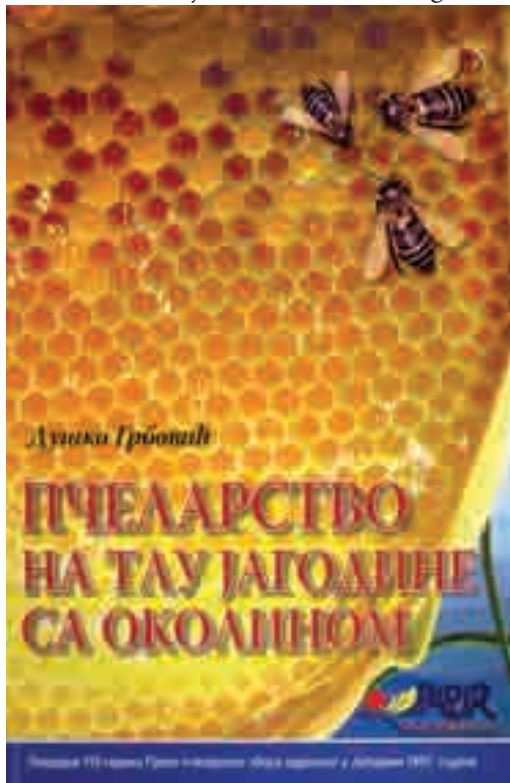
Posle posete sportskom centru i zoološkom vrtu pčelari Srbije su se zadovoljno rastali od domaćina, uz obećanje da će se ponovo naći 5. oktobra, u Beogradu, na svečanoj akademiji na Kolarcu.

PČELARSTVO NA TLU JAGODINE

Tokom minulih vremena, u Jagodini se dogodilo mnogo toga izuzetno značajnog za razvoj i unapređenje pčelarstva, a najviše ih je predstavljeno u knjizi Duška Grbovića "Pčelarstvo na tlu Jagodine sa okolinom". Knjigom su otrgnute od zaborava mnoge ličnosti zaslužne za afirmaciju pčelarstva u čitavoj zemlji.

Napisana je lakim, pristupačnim stilom, čistim narodnim jezikom, tako da se čita s uživanjem i bez predaha. Posebnu vrednost daju joj brojna originalna dokumenta i veoma zanimljive fotografije, a obilje istorijskih i statističkih podataka čine je veoma upotrebljivom za proučavanje istorije naših naroda.

U prvom delu knjige autor prikazuje geografski položaj Jagodine i osnovne karakteristike klime sa meteorološkim podacima, zatim daje pregled tipova geološke podloge i pedološkog sloja zemljišnih površina, i na kraju izlaže sastav živog sveta

– biljaka i životinja koje se u ovom kraju gaje, ili uspevaju u prirodnim populacijama, iz čega se kao na dlanu vidi da Jagodina sa širom okolinom obiluje povoljnim „kao bogom datim“ uslovima za intenzivno gajenje medonosne pčele.

Dalje u tekstu, daje se prikaz kretanja društveno-ekonomskih odnosa na Balkanu, u Srbiji i u tom kontekstu u jagodinskom pomoravlju, počev od praistorije – od stare Grčke i Rima, preko doseljavanja južnih Slovena na Balkansko poluostrvo i osnivanja prve srpske države, do sadašnjeg vremena. U svakom razdoblju tretira se medonosna pčela i pčelarstvo kao značajna oblast privređivanja. Pri tom se koriste verodostojni podaci, najpre fosilni ostaci i arheološke iskopine, zatim ma-

foto: Milanka Vorgić

Milun Mandić na promociji knjige

nastirske freske i arhivski dokumenti, pa zaključci na osnovu realnih pretpostavki, i na kraju dokumentacija Društva, novinski, radio i televizijski zapisi.

S pravom se ističe da je najznačajniji događaj u istoriji pčelarstva jagodinskog kraja (a možda i u celoj Srbiji) Prvi pčelarski zbor održan u Jagodini 1897. godine, na kojem je, između ostalog, odlučeno i da se osnuje Srpsko pčelarsko društvo.

Na kraju knjige prikazani su likovi Jagodinaca najzaslužnijih za razvoj pčelarstva, zatim biografije sadašnjih najistaknutijih aktivista i najuspešnijih pčelara, kao i spisak članova SPOS-a za 2007.

SAJAM ŠLJIVA U OSEČINI "BLAGO SRBIJE"

foto: Milanka Vorgić

Početkom septembra Osečina je bila domaćin međunarodnog sajma «Blago Srbije», posvećenog proizvođačima šljiva. Više od 200 proizvođača šljiva izložilo je sve đakonije od tog voća što je postalo brend ovog kraja i Srbije: od svežih i suvih šljiva, do pređevina - pekmeza, džema, slatkog, kolača, koncentrata i naravno šljivovice. Valjevska podgorina, sa više od milion rodni stabala šljive, najveći je šljivarski region u Srbiji. Sajam «Blago Srbije» zapravo je prezentacija proizvodnje šljive, jer je ona sudbina ovog kraja: ponos i spas žitelja, kao hrana i lek. Po svežoj i sušenoj šljivi i njenim proizvodima Srbija se uvek svrstavala među najveće proizvođače u svetu. U proizvodnji šljive zauzima drugo mesto u Evropi, a u svetu četvrto. U proizvodnji kvalitetne šljive značajno mesto zauzima i pčela. Njena uloga u oprašivanju je velika, te ne iznenađuje što u ovom kraju 50 pčelara ima oko 2000 košnica. Zato ovaj

foto: Bobo Zelenik

sajam šljiva nije mogao proteći bez izložbe pčelinjih proizvoda. Društvo pčelara «Pera Jovanović Komirićanac» u Osečini potrudilo se da na zajedničkom štandu predstavi pčelinje proizvode od meda, mešavina, do polena, propolisa i medovače. Osečinski pčelari sa predsednikom Draganom Krsmanovićem i Milan Matić, ugostili su predstavnike 20 udruženja - iz Lajkovca, Lazarevca, Nikinaca, Valjeva, Uba, Užičke Požege, Kosjerića, Nove Varoši, Pecke, Krupnja, Šapca, Jagodine, Bele Crkve, Rađevine, Rače, Loznice, Zavlake, Komirića, Novog Sada i Beograda. Bio je to veoma značajan skup na kojem su se pčelari upoznali sa ekološkom zaštitom pčelinjih zajednica protiv varoe u pripremi pčela za uzimljanje. Predstavio ju je dr Matija Marković. Prirodne supstance lekovitog bilja, pre svega majčine dušice, deluju na obaranje varoe u jesenjem periodu, a ne zagađuju vosak i med.

Na obroncima Vlašića gde su najveći zasađi šljiva i najbolji uslovi za stanište pčela, voćari i pčelari dobro sarađuju i, kako kažu, nema stradanja pčela tokom prolećnog prskanja šljiva.

foto: Milanka Vorgić

Izložba đakonija od šljiva

MAESTRO PČELINJEG ORKESTRA

Boraveći u Osečini, 1. septembra, na «Danima šljiva», posetio sam (zajedno sa pčelarima iz Jagodine, Požege, Beograda, Šapca, Kosjerića, Osečine, Valjeva, Novog

Sada...), pčelara Milana Matića u selu Komirić.

Divna zelena oaza pokraj regionalnog puta za Loznicu, pravina, uz sam put čamova šuma.

Između visokih omorika pravo sa magistrale je ulaz na pčelinjak Milana Matića. Za trenutak pomislih da sam na Zlataru!

Pčelar Matić sa prepoznatljivim «šeširom» raširenih ruku srdačno se pozdravi i zaželi dobrodošlicu.

Pogled za pamćenje. Besprekorno uređen pčelinjak. Kuća u sredini pčelinjaka. Domaćin ponudi da uberemo crvene maline sa obližnjeg žbuna (septembar!).

Košnice bele i plave tipa LR i Farar. Više od 70, postrojenih kao vojnici. Betonske staze. Trava kratko ošišana. Pored pčelinjaka potocić bistre vode. Lepo osmišljeno i uređeno.

Posluženje, obavezno slikanje, kratak razgovor, a prema protokolu ovdašnjeg Društva pčelara, odosmo dalje.

Ja sam se vratio drugi dan jer sam želeo da поближе upoznam ovog vrsnog majstora pčelarstva.

U svim LR košnicama, s leve i desne strane izvađen je po jedan ram.

Ispod dva tela je fararov nastavak.

Nekoliko sati sam «asistirao» Milanu u pregledanju i nekim radnjama (prihrana) kao

i u spremanju društava za pašu na bršljan...

Zajednice za bršljan formirane su kombinacijom iz više košnica!

Spajanje bez prskanja, bez novina, samo medom. Sve jednostavno, ali uspešno.

Mnogi bi se uplašili kad bi im neko na pčelinjaku usred bela dana (11,00) u bespašnom periodu, sipao med po satonošama, pa još i po dve hranilice pune meda!

Ali zadovoljstvo je posle toga videti niske bisera na satonošama Milanovih košnica!

Iskreno, pribojavao sam se i očekivao "grabež" na pčelinjaku, ali to se nije dogodilo. U 14,00 sve je normalno funkcionisalo!

LR košnice, na podnjači polunastavak (farar), gore dva tela. Legla do sedam ramova!

Hrane u izobilju. Kod nekih je bila potrebna prihrana (one koje su bile na livadi u Prijepolju - Jabuka).

Milan i njegova supruga Milena (svaka joj čast, radi u pčelinjaku samo sa atlet majicom!), napunili su dvadesetak drvenih hranilica medom i po dve stavili na satonoše ili na poklopnu dasku!

Milan Matić, kako sam video, ne koristi šećer za prihranu.

Sve prihrane (tamo gde je neophodno), radi s bagremovim medom.

Naravno, to mu obezbeđuje odlična društva, mirno zimovanje, i eliminaciju nozeme.

Saće - besprekorno. Nema starijeg od dve godine. Ovih dana Milan je, kako kaže, istopio više od 250 kg voska.

Obiđosmo i pčelinjak na Vlašiću i u Crniljevu. Sve kao i u bazi. Uredno, čisto i besprekorno.

Uz kafu, Milan otvara pčelarsku dušu.

Rođen je, kako kaže, u pčelarskoj porodici Matić u Varni kod Šapca. Odrastao je uz pčele. Veli, svi Matići su imali pčele. Danas se jedino Milan bavi ovim plemenitim poslom. Ostali Matići ili pomreše ili odoše u gradove, a omladina vidi da je ovih vremena, od pčelarstva "vajda" tanka pa odustaje!

Kao prosvetni radnik gajio je ljubav prema svojim učenicima i pčelicama. Svojevremeno je imao i preko 500 pčelinjih zajednica. Sada, kao penzioner, zaustavio se na oko 170 društava.

Bilo je uspona i padova, kaže Milan. Gubitaka zbog varoe, ali i velikih prinosa. Mnoge mlade ljude je obučio na svojim pčelinjacima. Neki od njih i danas svraćaju na konsultacije i savete.

Uzgred, pokaza mi brojna pčelarska priznanja, a kao najdraže, Medalju i Spomenicu sa XIII Kongresa Apislavije u Beogradu 2000. godine, kako piše, za "Doprinos osavremenjavanju tehnike praktičnog pčelarstva".

Autor je knjige "Usmeravanje rada pčela" iz 1996. godine koja je prevedena na bugraski i makedonski jezik.

Kod Matića, svaki prolaznik (magistralni put pokraj pčelinjaka), može slobodno da se posluži medom i hladnom vodom (besplatno), a, kaže, najčešće mu svraćaju biciklisti...

Pod krošnjom lipa je sto na kojem, kako Milan reče, uvek stoji tegla meda, bokal hladne vode, kašičice i čaše, pa ko voli, nek izvoli...

Milan sve radi s pesmom. Veliki je znalac u pčelarstvu. Ja bih se usudio da kažem velemajstor, a on ipak kaže na rastanku: "Ja sam stalni učenik mojih pčela i uvek ponešto novo od njih naučim".

Video sam i deo papira ispisanih, kao sirov materijal, za buduću knjigu o pčelarskim majstorijama.

Mislim da je Milan Matić, pravi MAESTRO PČELINJEG ORKESTRA.

Svako ko bi s njim pokraj pčela proveo bar jedan dan, u to bi se uverio.

13. FESTIVAL MEDA NOVI SAD 2007

13. Festival meda održan je od 14. do 16. septembra i obilovao je bogatim, izuzetno sadržajnim pratećim događanjima.

foto: Branko Vujkov

Zmaj Jovina ulica za vreme Festivala

Organizatori su se potrudili da osim "standardnih" manifestacija: prodajna izložba, Medena promenade, Medeni štafelaj, Pčeli u čast, deci u slast, Medeni dar Gradu, Pčelarska tribina, Medeni turnir u šahu, Medeni mladenci i mnogih drugih ove godine, prvi put, organizuje i izložbu slika s temama sunce, suncokreti, pčele...

FESTIVAL je otvorio predsednik Skupštine grada Zoran Vučević, a osvećenje manifestacije i pčelinjih proizvoda obavili su veštenici SPC. Potom su mališani iz novosadskih vrtića i škola i štićenici SOS Dečijeg sela izveli kulturno-umetnički program u "najslađoj", Zmaj Jovinoj ulici. Za trud su bili nagrađeni malim pakovanjima meda, bombonama i medenjacija.

U podne, u Svečanoj sali Gradske kuće, učesnike festivala primio je Zoran Vučević.

foto: Zoran Lalić

*Željko Radman i Dušan Vorgić
Potpisivanje Povelje o bratimljenju*

On je naglasio značaj Festivala, jednog od simbola "Srpske Atine", a zahvalio se predsednik Organizacionog odbora Festivala Žarko Živanović. Svečanu atmosferu u prelepom ambijentu Gradske kuće iskoristili su predsednici pčelarskih društava Herceg Novog, Željko Radman i Novog Sada, Dušan Vorgić, kako bi potpisali Povelju o bratimljenju, što je pozdravljeno burnim aplauzom. Vorgić je potom uručio poklonpisma "Medene darove" donacije od 1000 kg meda: Predškolskoj ustanovi "Radosno detinjstvo", "Dečijem selu" u Sremskoj Kamenici, Domu u Veterniku, Dečijoj bolnici u Novom Sadu i ŠOSO "Milan Petrović". Kraljica meda postala je Svetlana Maj-

foto: Branko Vujkov

foto: Zoran Lalić

Medeni turnir i "Medeni štafelaj"

storović iz Novog Sada koja sa suprugom Milanom pčelari više od 10 godina, sa 150 košnica. Zlatnu plaketu uručila joj je prošlogodišnja Kraljica, Gordana Milosavljević iz Zrenjanina. Na kraju su zaslužnima uručene povelje i priznanja, a potom je pevao hor KUD "Svetozar Marković".

Posle koktela domaćini i gosti su izašli u Zmaj Jovinu ulicu gde su se Novosađani tiskali oko stotinak tezgi sa raznim vrstama meda.

U 14,00 u Srpskoj pravoslavnoj bogosloviji "Sv. Arsenija I Sremca" u Sremskim Karlovcima predstavljena je treća knjiga,

foto: Zoran Lalčić

Promocija reprinta "Srpski pčelar"
reprint izdanje "Srpskog pčelara", dvogodišnjaka iz 1900/1901. godine. O časopisu i značaju pčelarenja po manastirima govorio je gospodin protojerej stavrofor Dušan Petrović, rektor Bogoslovije. On je istakao veliki doprinos prof. Jovana Živanovića savremenom pčelarstvu koji je 1896. pokrenuo mesečnik "Srpski pčelar" čiji je bio i glavni urednik. Ovaj "ilustrovani organ za Srpske pčelare", kako su ga nazivali, izlazio je sve do 1934, kada se spojio sa beogradskim časopisom "Pčelar" pa ih tako "združene" i danas čitamo. "Srpski pčelar" je svojim kvalitetnim, za ono vreme naprednim tekstovima i danas aktuelan i dobro će doći svakom mladom pčelaru.

foto: Željko Vuletić

Gradska kuća - Dodela priznanja

Svakom potrošaču meda dobro će doći brošurica "Pčeli u čast, medu u slast" koja je deljena besplatno u cilju promocije pčelarstva i edukacije potrošača.

Festivalu meda priključili su se i slikari koji su učestvovali na likovnom saborovanju na Rimskim šančevima. Mali deo iz bogate zbirke slika nastalih u proteklih 17 godina, izloženo je u Galeriji "Podrum" novosadskog Apolo centra pod nazivom "Sunce moje". Tema je bila suncokret.

Po ceo dan, neumorno su se smenjivali najmlađi u raznovrsnom programu "Pčeli u čast, deci u slast". Od "ozbiljnih" programa treba spomenuti tradicionalnu "Pčelarsku tribinu" održanu u Zavodu za zaštitu prirode Srbije, na kojoj su istaknuti naučnici, profesori i praktičari govorili o invaziji ambrozije čiji polen pčele unose u košnicu i mešaju ga s medom, o uljanoj repici, o nozemozi, američkoj kugi i dr. Na Savetovanju je promovisana i podeljena publikacija "Pčelarstvo i životna sredina" u izdanju

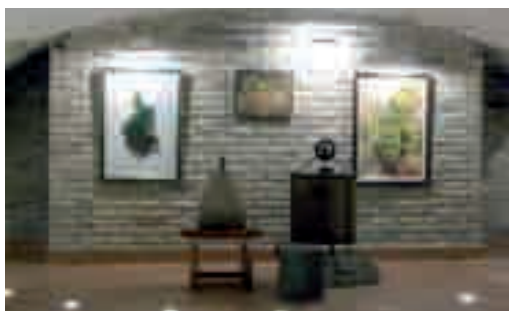

foto: Željko Vuletić

Izložba slika "Sunce moje"

Društva pčelara "Jovan Živanović".

Mladenci, koji su se u subotu i nedelju venčavali u Sabornoj crkvi Sv. Georgija i Crkvi Imena Marijina dobili su na dar stilizovanu košnicu-pletaru od keramike, punu meda, da im "život bude sladak baš kao med", delo slikara i keramičara Milivoja Mirića.

Goste iz Koceljeve i Osečine domaćini su odveli u manastir Velika Remeta u kojem je nedavno obnovljeno pčelarstvo. Iguman arhimandrit Stefan im je pokazao novi pčelinjak sa stotinak košnica, prostorije za vrcanje i skladištenje meda, kao i stolarsku radionicu. Tu je održan Okrugli sto "Pčelarenje u manastirima kroz istoriju". Govorio je sveštenik Miloš Antonić iz Koceljeve.

foto: Željko Vuletić

Pčelari u poseti manastiru Velika Remeta

IZLOŽBA MEDA U GRAČANICI

Četvrta prodajna izložba meda, koja se tradicionalno održava svake godine na Veliku Gospojinu u Gračanici, pobudila je veliko interesovanje među članovima društva pčelara "Trmka" iz Prištine sa privremenim sedištem u Gračanici. Bilo ih je iz svih srpskih naselja centralnog Kosova. Posetioci su se najviše zadržavali izpred tezge Ljubomira Zdravkovića, pčelara iz Čaglavice. Osim tegli kvalitetnog meda ovaj zaljubljenik u tu vrstu delatnosti izložio je i opremu ručne izrade koju poslednjih godina koristi u proizvodnji ove važne životne namirnice. Načelnik Kosovskog okruga Srđan Vasić i Ljiljana Savić iz Skupštine grada u razgovoru sa članovima Društva pokazali su razumevanje za njihovu zabrinutost zbog ovogodišnje dugotrajne suše i nedostatka tržišta i obećali da će pomoći u dobijanju povoljnih kredita za pospešivanje proizvodnje. Predsednik Društva Stojan Jovanović posebno je zahvalio kolegi Cvetku Cakiću iz Valjeva koji je Društvu poklonio dvadeset knjiga "DVOMATIČNI SISTEMI ZA VISOKOPRODUKTIVNO PČELARENJE". Knjige su na izložbi podeljene izlagačima i članovima Društva.

N.K., novinar Jedinstva

SLAVA DRUŠTVA PČELARA - BRUS

Društvo pčelara opštine Brus 19. avgusta, na preobraženje, tradicionalno je obeležilo svoju slavu. Uz prisustvo predsednika društava iz susednih opština i drugih gostiju održana je svečana sednica Skupštine i predavanje iz pčelarstva.

Predavanje je održao Mirko Vilus.

Kolačar Milosav Čolović, uz prisustvo velikog broja pčelara kolačarstvo je predao Dragomiru Mihajloviću.

Vojkan Đurković

AKTIVNOSTI UP "DRAGAN DAMNJANOVIĆ - BURDA" U KRUPNJU

sa leva na desno: Milan Sredojević predsednik, dr Pavle Finogenov i prof. Živko Marković

Na ovogodišnjoj Izornoj skupštini Udruženja pčelara "Dragan Damnjanović - Burda" u Krupnju, za predsednika je izabran Milan Sredojević.

Novi članovi Izvršnog odbora su: Milivoj Živanović, Zlatomir Maksimović -sekretar, Rajko Sredojević -blagajnik, Novak Manojlović i Milan Blagojević.

Udruženje je sa novim rukovodstvom do sada uspešno realizovalo:

- Predavanja u velikoj sali SO Krupanj dr Pavla Finogenova i profesora Živka Markovića iz Loznice.
- Nabavilo tegle za med pod veoma povoljnim uslovima za članove udruženja i za neudružene pčelare.
- Organizovalo zamenu voska za satne osnove sa „Zlatnom pčelom“.
- Zahvaljujući podršci predsednika SO Krupanj profesora Ratomira Dumića, organizovan je odlazak u Kamenovo na pčelarsku manifestaciju i poseta staroj srpskoj svetinji-manastiru Gornjak.

Nadamo se da ćemo uspešno realizovati sve planirane aktivnosti za ovu godinu.

PU „BURDA„

**POVODOM TEKSTA PREDSEDNIKA DP
„UŽICE“ GORAK MIRIS MEDA I BORA
ZLATIBOR 2007, UPRAVNI ODBOR
ASOCIJACIJE JE REAGOVAO SLEDEĆIM
ODGOVOROM:**

Kolege pčelare, čitaocce našeg časopisa moramo podsetiti da uvek postoji i «druga strana medalje».

Većina članova Upravnog odbora je insistirala na odgovoru, pa ga u najkraćem i iznosimo pčelarskoj javnosti.

Svaki početak je težak. Zlatibor će uvek biti aktuelan te očekujemo da će narednih godina postati novi Tašmajdan. Prošle godine 25, a ove godine 35 izlagača! A među ovogodišnjim izlagačima bili su imenom i prezimenom iz Arilja **Milislav Šendeković**, iz Nove Varoši **Mijailo Miletić**, a iz Priboja **Svetozar Koldžić**, a ne kao što u objavljenom tekstu piše da iz ovih mesta nije bilo nikoga!? Takođe iz Prijepolja nisu bila **dva** već jedan izlagač, **Munib Kapidžić**!

Kraljica meda je pozvana, a verovatno je postojao razlog njenog nedolaska! A što se tiče predavača, dr Milanka Erski je otkazala (u dogovoru sa organizatorom) jer je u subotu bila kiša, a predavanja su trebala da se održe na otvorenom.

Neistina je da je izložba «postala mesto teških podela», jer osim od užičkog «rukovodstva» nismo čuli slične konstatacije i dileme? Odlična je saradnja među 14 članica Zlatiborsko-moravičkog okruga. Asocijacija ima svoj Program rada i on se korektno realizuje.

Plaćanje unapred je uobičajena praksa i ono je usledilo nakon dvostruke «prevare» užičkog rukovodstva koje nije platilo članarinu ni za jednu godinu, za razliku od ostalih članica oba okruga koje su, iako siromašnije, uplatu izvršile korektno!

DP «Užice» bilo je jedno od inicijatora formiranja Asocijacije, a ne osnivač, i nije istupilo iz Asocijacije! Kako neko iz nečega može istupiti ako nije u članjen i materijalno verifikovan?

Asocijacija poštuje sve svoje članice pa bile one «razvijene i velike» ili nerazvijene i «male». Tu podele nema i tako će biti i u budućnosti.

Iskreno verujemo da ogromna većina članstva DP «Užice» podržava ideje Asocijacije, a članice Asocijacije poštujući «razvijenost i veličinu Društva» ništa neće raditi što nije na dobrobit svoga članstva i interesa pčelara Srbije.

Upravni odbor Asocijacije

PLJAČKA PČELARA

U junu objavljena velika akcija SPOS-a! Nabavite apigard po povlašćenoj ceni i uštedite 350 000 evra! Ja bih rekao velika pljačka pčelara, a evo i zašto:

Kupio sam apigard po visokoj ceni i izvršio tretiranje prvi put 10.08.2007. kod svih pčelinjih zajednica (DB i Až). Drugo tretiranje apigardom obavljeno je 31.08.2007. Pošto nisam video da varoa opada u većem broju, rešio sam da obavim kontrolno dimljenje mitakom. 18. septembra zadimio sam tri kontrolna društva u 11,00, a po podne sam otišao da proverim koliko ima otpale varoe. Prosto nisam mogao da verujem koliko je puno palih varoa, nisam brojao ali manje od 400 nije bilo. Rešio sam odmah da obavestim čitaocce časopisa «Pčelar» kako bi ih upozorio da ne izgube pčelinje zajednice.

**Slobodan Šulejić
Kučevo**

OBAVEŠTENJE PČELARIMA I ČLANOVIMA ASOCIJACIJE PROFESIONALNIH PČELARA SRBIJE (APPS)

Imajući u vidu veliku štetu koju su pojedine naše kolege doživle u toku suncokretove paše ove godine zbog požara, pozivamo sve kolege i pčelarsku privredu dobre volje da prema svojim mogućnostima izraze solidarnost i pokažu svoju humanost na delu. Evidentiranje zainteresovanih za pružanje pomoći obaviće se telefonom na broj: 063/803-33-59 ili 064/164-37-27.

Ujedno obaveštavamo sadašnje i buduće članstvo o izmenama tekućeg računa:

APPS 250-4080000235060-80 (Euro Bank EFG Štedionica AD Beograd), kao i da svoje obaveze izvrše do 31.10.2007.godine.

Informacije o mogućnostima za izvoz meda mogu se dobiti na: 063/803-33-59.

Izvršni odbor APPS

SPISAK PREDAVAČA SPOS-A SA TEMAMA ZA 2007/2008.

Komisija za obrazovanje na sednici održanoj 12. septembra 2007. detaljno je razmatrala sve, do naznačenog roka pristigle prijave kandidata za predavače SPOS-a.

Kod manjeg broja kandidata neke teme nisu mogle biti prihvaćene zbog nedovoljno jasnog cilja i sadržaja, netačnih činjenica ili principa, kontradiktornih stavova ili nedostatka zahtevanog koncepta.

Komisija ocenjuje da je u poslednje dve godine napravljen značajan napredak u ažuriranju spiska predavača, te da se na njemu nalaze zaista kvalitetne teme i kompetentni predavači, te preporučujemo društvima pčelara da za obrazovanje svojih članova angažuju prvenstveno zvanične predavače SPOS-a sa ovog spiska.

Prvi put Komisija je odlučila da izdvoji u posebnu grupu predavače iz oblasti apiterapije. Smatramo da njihov rad može značajno uticati na poboljšanje zdravlja stanovništva, kao i na povećanje potrošnje pčelinjih proizvoda u funkciji prevencije oboljevanja.

Predavači su, kao i prethodnih godina, poredani po azbučnom redu prvog slova prezimena.

*Za Komisiju za obrazovanje,
Prof. dr Jovan Kulinčević*

1) Mr sci. Naum Bandžov

Magistar bioloških nauka

22327 Maradik, ul. Frušogorska br. 25

(022) 506-676, (063) 599-260, (063) 536-778

- U 2006/2007. održao 9 predavanja. Od nastavnih sredstava koristi grafoskop, diaprojektor i video projektor.

- *Nove biološko-ekološke tehnike pčelarenja LR i DB košnicom*

- *Selekcija i odgajanje visokokvalitetnih i higijenskih matice i rad sa Rošfusovim oplodnjacima*

- *Suzbijanje bolesti pčelinjeg legla (tehnološko-biološko-preventivno-genetskim metodama)*

- *Praktične teme po izboru društava ili udruženja pčelara iz zemlje i inostranstva u Edukacionom centru na pčelinjaku u Maradiku (Centar poseduje 50 mesta za sedenje pod nadstrešnicom)*

2) Prof. dr Dušan Banjac

11080 Zemun, ul. Karađorđeva br. 10/141

(011) 2107-216, (064) 18-32-693

- U 2006/2007. održao 2 predavanja.

- *Američka trulež pčelinjeg legla - iskustva i pouke*

- *Sezonski prolećni i jesenji radovi na pčelinjaku kao preventiva zdravstvene zaštite pčela*

3) Dipl. inž. Mirko Vilus

Diplomirani inženjer mašinstva

37240 Trstenik, ul. Radoja Krstića br. 37/I-12

(037) 712-177, (064) 29-60-315

- U 2006/2007. održao 8 predavanja. Od nastavnih sredstava koristi grafoskop.

- *Pčelarska oprema za napredno i racionalno pčelarenje*

- *Priprema pčelinjih društava za dobro zimovanje*

- *Proizvodnja matice i formiranje rojeva za sopstvene potrebe u vreme paše, bez smanjivanja sabiračke snage društva*

4) Milan Vraštanović

11420 Smederevska Palanka, ul. Svete Kamenoresca br. 1/1

(026) 317-788

- U 2006/2007. održao 4 predavanja. Od nastavnih sredstava koristi grafoskop i video projektor.

- *Usavršena tehnika pčelarenja LR košnicama kao jedan od preduslova dobijanja visokokvalitetnog meda*

- *Neophodni i bitni uslovi za optimalan prolećni razvoj pčelinjih društava, odgajanje vitalnih pčela i iskorišćavanje bagremove paše*

- *Faktori koji utiču na produktivnost pčelinjeg društva u iskorišćavanju bagremove paše*

5) Đurađ Mrkailo

18000 Niš, ul. Maksim Gorki br. 2/15

(018) 249-331

- U 2006/2007. održao 5 predavanja. Od nastavnih sredstava koristi opremu za proizvodnju meda u saću.
- *Savremena proizvodnja meda u saću*

6) **Branislav Đuričić**

15000 Šabac, ul. Gospodar Jevremova br. 15/2
(015) 348-686 (stan), (015) 345-229 (kuća)

- U 2006/2007. održao 2 predavanja.
- *Pčelarenje AŽ košnicom u savremenim uslovima - blok sistem sa horizontalnom i vertikalnom vezom uz podršku tehnologije grejanja*
- *Tehnika grejanja i mogućnosti njene primene u pčelarstvu*

7) **Dr med. Rodoljub Živadinović**

Doktor medicine na specijalizaciji iz epidemiologije, apiterapeut
18210 Žitkovac, ul. Stojana Janićijevića br. 12
(018) 846-734, (063) 860-8510

rodoljubz@nadlanu.com, www.pcelinjak.com/zivadinovic.htm

- U 2006/2007. održao 72 predavanja. Od nastavnih sredstava koristi video projektor.
- *Suzbijanje varoe preparatima koji ne zagađuju med i druge pčelinje proizvode*
- *Efikasno suzbijanje varoe na osnovu najnovijih naučnih saznanja (sve metode)*
- *Još odlučnije protiv varoe novim preparatom Apigard*
- *Suzbijanje varoe oksalnom kiselinom sa projektovanjem prezentacionog filma*
- *Praktična primena modernih naučnih saznanja u suzbijanju američke truleži, nozemoze i krečnog legla*
- *Nove metode pčelarenja*
- *Primenjena dostignuća savremene apiterapije*
- *Kako da izvučete profit iz pčelarstva*

8) **Dipl. ek. Đoko Zečević**

31320 Nova Varoš
Naselje Brdo
(033) 63-160, (064) 17-80-050
djokobz@ptt.yu

- U 2006/2007. održao 14 predavanja. Od nastavnih sredstava koristi video projektor.
- *Specifičnosti stacionarnog pčelarenja u brdsko-planinskom području*
- *Etape razvoja pčelinje zajednice tokom godine*
- *Prolećni razvoj i priprema pčelinjih zajednica za glavnu pašu*
- *Priprema pčelinjih zajednica za zimovanje u brdsko-planinskom području*

9) **Zdravko Ilijev**

Niška Banja, ul. Ruzveltova 56 b

- U 2006/2007. održao 6 predavanja. Od nastavnih sredstava koristi grafoskop i dijaprojektor.
- *Priprema pčela za zimu i uzimljavanje*
- *Odgajanje matica i formiranje rojeva*

10) **Milan Jezdimirović**

34000 Kragujevac, ul. Spasenije Cane Babović br. 3/3 – 29
(034) 322-419, (064) 315-21-91

- Od nastavnih sredstava koristi kompakt disk.
- *Minimum rada za maksimalne prinose LR košnicom, bez prihrane i selidbe*
- *Konstrukcija košnice sa osvrtnom na podnjaču i zbeg*

11) Milan Jovanović

37240 Trstenik, ul. Radoja Krstića br. 37/16

(037) 713-335, (063) 8-325-970

apiaryum@ptt.yu, www.apiaryum.co.yu

- U 2006/2007. održao 2 predavanja. Od nastavnih sredstava koristi grafoskop i video projektor.
- *Odgoj matica metodom raspoređivanja odabranih larvi*
- *Značaj prirodnih zakonitosti pčelinje zajednice sa osvrtom na savremene naučne činjenice i iskustva pčelara praktičara*
- *Ekološka kontrola varoe sa osvrtom na biologiju i dinamiku razvoja (mogućnost praktične prezentacije oksalne kiseline na pčelinjaku)*
- *Organska proizvodnja i pčelarstvo*
- *Ipak budimo u pripravnosti: Košničina buba (Aethina tumida)*

12) Čedomir Jovanović

18000 Niš, ul. Belopalanačka br. 6

(018) 590-075

- Od nastavnih sredstava koristi kasete i kompakt disk.
- *Naučno zasnovana tehnika pripreme pčelinjih društava, uz aktivan razvoj u optimalnom roku za glavnu bagremovu pašu*
- *Produktivno pčelarenje uz amatersko uzgajanje visokokvalitetnih matica na svom pčelinjaku*

13) Jovo N. Kantar

11508 Grabovac, Vidanski kraj 54 D

(064) 69-40-70

- Od nastavnih sredstava koristi grafoskop i video projektor.
- *Lekovi - uzrok bolesti pčela i ljudi*
- *Prirodna otpornost pčela na bolesti*
- *Uslovi koji obezbeđuju kvalitetnu maticu*

14) Dipl. inž. Momčilo Končar

23217 Aleksandrovo, ul. Mihajla Pupina br. 62

(023) 817-711, 817-192, (063) 717-6332

- Od nastavnih sredstava koristi slajdove i živi materijal
- *Izbor i uređenje lokacije za pčelinjak*
- *Kako i sa kojim medonošama poboljšati pašne prilike u okruženju pčelinjaka*
- *Vršne medonoše, pašni kapacitet i gajenje*
- *Proizvodnja sadnog materijala najboljih medonoša*
- *Nukleusi na pčelinjaku*
- *Uzgoj, dodavanje matica i umnožavanje pčelinjih društava*

15) Prof. dr sci. Jovan Kulinčević

Beograd

(011) 444-222-1

- *Selekcija pčela*
- *Uzgoj matica*

16) Danča Marković

25255 Karavukovo, ul. Svetog Save br. 17

(025) 762-404

- Od nastavnih sredstava koristi grafoskop.
- *Ekonomika pčelarenja LR košnicom sa visokom podnjačom i međupodnjačom i borba za visoke prinose*
- *Buđenje i razvoj pčelinjih društava*

17) Živko Marković

Profesor

15300 Loznica, ul. Nikole Tesle br. 16

(015) 872-696, (064) 45-81-966

- *Održavanje optimalne snage pčelinjih društava tokom cele godine u funkciji ostvarenja visokih prinosa*
- *Najnovija tehnika pčelarenja LR košnicama i drugim nastavljacima u funkciji dobijanja visokih prinosa pčelinjih proizvoda*
- *Priprema pčela za zimovanje i brz razvoj u proleće za glavne paše*
- *Opravljanost investitivnog ulaganja u pčelarstvo i ekonomski efekti*

18) Mileta Marković

14226 Jabučje

(014) 74-581, (064) 19-17-333

- U 2006/2007. održao 5 predavanja. Od nastavnih sredstava koristi video projektor.
- *Reprodukcija selekcionisanih matica*

19) Mr Kazimir Matović

36000 Kraljevo, ul. Čika Ljubina br. 5/6

(036) 321-562, (036) 235-504, (064) 824-75-04

- *Bolesti pčela i pčelinjeg legla i zakonske regulative u navedenoj oblasti, odnosno oblasti kontrole kvaliteta meda (mikrobiološka i hemijska kontrola meda)*

20) Dipl. inž. Vlastimir Mladenović

35000 Jagodina, ul. Boška Đuričića br. 11/9

(035) 220-660, (064) 260-11-91

- U 2006/2007. održao 1 predavanje. Od nastavnih sredstava koristi grafoskop i dijaprojektor.
- *Izimljavanje i medobranje*
- *Uzimljavanje*
- *Umnožavanje pčelinjih društava*
- *Mleč - prikupljanje, čuvanje i upotreba*

21) Rajko Pejanović

Diplomirani pravnik

15000 Šabac, ul. Dr Avrama Vinavera br. 12/6

(015) 342-530

- U 2006/2007. održao 13 predavanja. Od nastavnih sredstava koristi grafoskop, dijaprojektor i video projektor.
- *Tehnika pčelarenja LR i Farar košnicom*
- *Jednomatični i dvomatični sistem*
- *Stacionarno i seleće pčelarenje*
- *Uzimljavanje zajednica i prolećni razvoj*
- *Priprema društava za bagremovu i letnje paše*
- *Uzgoj matica za potrebe većeg pčelinjaka, njihovo čuvanje u sezoni i zimskom periodu primenom metode grejanja*
- *Prevenjica pčelinjih bolesti i suzbijanje varoe na većem pčelinjaku*

22) Dr Slavomir Popović

11000 Beograd, ul. Save Kovačevića (Mileševska) br. 38

(011) 245-4347, (063) 86-14-803

- U 2006/2007. održao 11 predavanja. Od nastavnih sredstava koristi grafoskop i pčelarsku opremu i pribor.
- *Savremene metode pčelarenja (sa jednom, dve i više matica)*
- *Kvalitetna priprema pčelinjih društava za zimovanje, prolećni razvoj, priprema pčelinjih društava za glavnu pašu i sprečavanje rojidbenog nagona*
- *Uzgoj matica presađivanjem larvi, formiranje rojeva i dodavanje matica na manjim pčelinjacima*
- *Sakupljanje (vađenje), konzerviranje i čuvanje polena, perge, propolisa i matičnog mleča*
- *Pčelinji proizvodi kao hrana i lekovito sredstvo u domaćinstvu i izrada preparata na bazi pčelinjih proizvoda*
- *Primena bioloških mera i organskih kiselina (mravlje i oksalne) u borbi protiv varoe*

23) Inž. Vlastimir Spasić

Inženjer zaštite na radu

18000 Niš, Bulevar Nemanjića br. 98/12

(018) 531-754, (063) 8778-466

maticanis@yahoo.com

- U 2006/2007. održao 17 predavanja. Od nastavnih sredstava koristi video projektor i grafoskop.

- *Primena oksalne i mravlje kiseline protiv varoe, sa praktičnom prezentacijom*

- *Optimalan prolećni razvoj usklađen sa biologijom pčela i uslovima u prirodi*

- *Preventivne mere u funkciji suzbijanja pojave i širenja bolesti pčela i legla*

- *Analiza najčešćih uzroka stradanja pčelinjih zajednica u zimskom periodu*

24) Mirko Spasojević

24344 Tomislavci, S. Božića br. 53

(024) 728-148, (062) 581-060

- U 2006/2007. održao 5 predavanja. Od nastavnih sredstava koristi video projektor.

- *Radovi na stacionarnom pčelinjaku i isplativost hobi pčelarenja*

25) Dipl. inž. Živoslav Stojanović

Diplomirani inženjer građevine

24413 Palić, ul. M. Metalca br. 4

(024) 753-771, (024) 548-255, (063) 510-598

- U 2006/2007. održao 19 predavanja. Od nastavnih sredstava koristi video projektor.

- *Priprema društava za glavnu pašu*

- *Suncokretova paša, kada, kako i gde?*

- *Radovi na pčelinjaku tokom godine*

26) Mr sci. vet. med. Dragan Ćirković

Veterinar specijalista za bolesti pčela i pčelinjeg legla

36300 Novi Pazar

(020) 31-12-47, 31-55-36, (064) 189-58-01

- *Bolesti pčela i pčelinjeg legla*

- *Priprema pčelinjih društava za jesenje-zimski period i zazimljavanje pčela*

- *Proizvodnja matica*

- *Klinička slika, dijagnostika i terapija varoze*

27) Prof. dr Milan Ćirović

34000 Kragujevac, ul. Slovačkih pobunjenika br. 6

(034) 318-037 (kući), (036) 877-095 (pčelinjak), (064) 589-35-04

- U 2006/2007. održao 14 predavanja. Od nastavnih sredstava koristi grafoskop.

- *Priprema pčela za zimovanje i uslovi uspešnog zimovanja*

- *Priprema pčelinjih društava za glavnu pašu i njeno iskorišćenje*

- *Odgajanje kvalitetnih matica - domaća i inostrana iskustva*

- *Metode i sredstva za ekonomično i efikasno suzbijanje varoe*

- *Prihranjivanje pčela tokom godine - načini, doze, efekti*

28) Veroljub Umeljic

34000 Kragujevac, ul. Čede Dulejanovića br. 33

(034) 362-879, (063) 814-80-80

vumeljic@ptt.yu, www.umeljic.com

- U 2006/2007. održao 44 predavanja. Od nastavnih sredstava koristi dija projektor.

- *Uzgoj matica za sopstvene potrebe uz korišćenje Jenter i Nicot aparata*

- *Tehnika pčelarenja DB košnicama*

- *Seoba pčelinjih društava radi postizanja velikih prinosa meda*

- *Priprema društava za rojenje, formiranje rojeva i njihova nega*

- *Dobijanje pčelinjih proizvoda (med, vosak, propolis, cvetni prah, mleč, pčelinji otrov)*

- *Medonosna flora*

29) Vladimir Hunjadi

21131 Petrovaradin, ul. Tunislava Paunovića br. 8

(021) 6433-271, (063) 86-999-79

- U 2006/2007. održao 16 predavanja. Od nastavnih sredstava koristi kompakt disk.

- *Pčelarenje na med uz uspešno sprečavanje rojidbenog nagona*

30) Dipl. ek. Miljko Šljivić

37251 Globoder

(037) 681-126, (063) 8093-065

- U 2006/2007. održao 21 predavanje. Od nastavnih sredstava koristi grafoskop ili video projektor.

- *Priprema pčela za zimu*

- *Radovi na prolećnom razvoju društava*

- *Radovi u pčelinjaku tokom leta*

- *Uticaj uslova na tehniku pčelarenja*

- *Rojenje, uzroci, posledice i sprečavanje*

Predavači iz oblasti apiterapije**1) Dr med. Rodoljub Živadinović**

Doktor medicine na specijalizaciji iz epidemiologije, apiterapeut

18210 Žitkovac, ul. Stojana Jančićjevića br. 12

(018) 846-734, (063) 860-8510

rodoljubz@nadlanu.com, www.pcelinjak.com/zivadinovic.htm

- U 2006/2007. održao 72 predavanja. Od nastavnih sredstava koristi video projektor.

- *Primenjena dostignuća savremene apiterapije*

2) Prim. dr med. Vidoje Kulić

Lekar specijalista pulmolog

Sombor, ul. Senčanski put br. 63

(025) 442-981, (064) 23-98-747

- Od nastavnih sredstava koristi grafoskop i kompakt disk.

- *Alergija na ubod pčele, zaštita i prva pomoć*

- *Uticaj pčelinjih proizvoda na zdravlje čoveka - način uzimanja i priprema preparata*

3) Dr med. Verica Milojković

Specijalista opšte medicine, apiterapeut

18000 Niš, ul. Daničićeve br. 7

(018) 562-574, (064) 20-23-218

vericamilojkovic@yahoo.com

- U 2006/2007. održala 6 predavanja. Od nastavnih sredstava koristi video projektor.

- *Tajne pčelinjih proizvoda*

- *Apiterapija kod infekcija organa za disanje*

- *Apiterapija kod toksičnog oštećenja jetre*

- *Akutna upala pankreasa (gušterače)*

- *Uticaj matičnog mleča na povišen nivo holesterola i triglicerida u plazmi*

- *Apiterapija benigne hipertrofije prostate*

- *Hronične ulcerozne promene potkolenica (Ulcus cruris)*

- *Apiterapija psorijaze*

4) Prim. dr med. Kadivka Stevanović

Specijalista socijalne medicine, apiterapeut

18000 Niš, Bulevar Nemanjića br. 75/18

(018) 536-710, (064) 270-41-99

- U 2006/2007. održala 2 predavanja. Od nastavnih sredstava koristi video projektor.

- *Koliko poznajemo vrednost pčelinjih proizvoda*

- *Pčelinji proizvodi kao hrana i lek*

5) Mr Žarko Stepanović

Magistar vojnih nauka – smer hemija, pukovnik VJ u penziji, diplomirani pravnik

11000 Beograd, ul. Nikole Marakovića br. 8/2

(011) 599-044, (064) 339-77-75

- U 2006/2007. održao 4 predavanja. Od nastavnih sredstava koristi grafoskop i uzorke preparata.

- *Tehnologija i recepture za izradu preparata na bazi pčelinjih proizvoda i lekovitog bilja i praktični rezultati primene (na osnovu vlastitog dvadesetogodišnjeg iskustva)*

6) Dr med. Ljubinka Stojković

Specijalista opšte medicine, apiterapeut

18000 Niš, Bulevar Nemanjića br. 103

(018) 225-350, (064) 20-28-345

- *Sindrom nemirnih nogu kao posledica šećerne bolesti - lokalna primena i efekti propolisa*

- *Multipla skleroza - uloga mleča i polenovog praha u revitalizaciji ovojnice nerava i stimulaciji lučenja prirodnih kortikosteroida*

- *Mentalna zaostalost dece posle prve godine života kao posledica lošeg metabolizma - uloga meda za bolji rad mozga*

POZIVNICA

Povodom jubileja 110 godina od osnivanja Saveza pčelarskih organizacija Srbije,
pozivamo Vas na

SVEČANU AKADEMIJU

koja će se održati u petak, 05. oktobra 2007. godini u Kolarčevoj zadužbini u Beogradu sa
početkom u 20 časova.

PROGRAM:

- pozdravna reč Živoslava Stojanovića, predsednika SPOS-a,
- pozdravna reč njegovog preosveštenstva g-dina Porfirija,
- pozdravna reč predstavnika ministarstava Republike Srbije,
- pozdravna reč sekretara Apislavije, g-dina Pavela Hovorke (Slovačka),
- pozdravna reč predsednika Balkanske pčelarske federacije, g-dina Koste Kostova (Bugarska),
- Dragutin Gajić - SPOS, od Manastira Vitovnice i Jagodine do Beograda i Evrope,
- mešoviti hor KUD "Svetozar Marković" iz Novog Sada,
- Bojana i Nebojša Brdarić iz Sombora,
- Marija, Ana i Milica Petrović iz Gložana,
- deca Dečjeg sela iz Sr. Kamenice,
- Milan Milić Jagodinski, slikar i pesnik,
- dečiji trubački orkestar Danijela iz Bjeluća kod Arilja,

Voditelji programa:

Tanja Miražić i Milan Šarić

SPISAK PRIZNANJA I NAGRADA SPOS-A ZA 2006. GODINU

Komisija za dodelu priznanja SPOS-a, održala je sastanak 16.08.2007. Komisija je konstatovala da su stigla 62 predloga društava za priznanja SPOS-a. Od tih 62 predloga, 34 su usvojena bez ikakvih primedbi, u celini. Od preostalih 28 predloga, 20 predloga je usvojeno, ali ne u celini (u najvećem broju slučajeva nisu usvojeni predlozi za „Zlatnu medalju-zvanje zaslužni pčelar“ i to zbog neispunjavanja kriterijuma „godine članstva“, ili ako je udruženje predložilo više kandidata od broja koji im, prema broju članova, pripada). Preostalih 8 predloga su, prema proceni Komisije, kompletno vraćeni na doradu. Komisija je imala svoja dva predloga za priznanja, i to: „Povelja“ za DP Užice, zbog obeležavanja 70-te godišnjice rada udruženja; „Zlatna medalja-zvanje zaslužni pčelar“ za Ratomira-Ratka Jokovića iz Arilja. Inače, Komisija je uglavnom odlučivala jednoglasno, ali je ipak konstatovala da određena udruženja nisu ispoštovala Pravilnik o dodeli priznanja, što se tiče priznanja „Povelja“, čl. 6 Pravilnika i „Počasni član“, čl. 5 Pravilnika, ali su predlozi ipak prihvaćeni većinom glasova (ZA-2; PROTIV-1-M. Vujnović, čiji je stav izdvojen). Komisija će naknadno sačiniti Predlog novog pravilnika za dodelu priznanja SPOS-a.

Ukupno dodeljenih priznanja: 360;
diploma „Profesor Jovan Živanović“ : 59;
Zlatna medalja-zvanje zaslužni pčelar: 73;
Počasni član SPOS-a: 20;
Povelja SPOS-a: 33;
Pohvalnica SPOS-a: 86;
Zahvalnica SPOS-a: 89;

Diploma „Profesor Jovan Živanović“

Vladislav Jelisavčić, Užice
Radoje Čebić, Užice
Zlatko Dragačevac, Užice
Stojan Ječmenica, Užice
Ranislav Pantić, Užice
Milan Jelenić, Kragujevac
Slobodan Vukićević, Kragujevac
Milivoje Milošević, Kragujevac
Aleksandar Ilić, Brus
Dr Zvonko Aleksić, Knjaževac
Slavko Eraković, Obrenovac
Dragoljub Džuverović, Nova Varoš
Ilija Ljeskić, Bajina Bašta
Jovica Anđelković, Smederevo
Borislav A. Petrović, Kladovo
Radosav Dimitrijević, Lučani (posthumno)
Slobodan Lazović, Kraljevo
Mitar Bajić, Novi Sad
Borivoj Mrkić, Novi Sad
Janoš Balint, Mužlja
Milan Jovanović, Trstenik
Luka Mihailović, Požega
Vencislav Rangelov, Bela Palanka
Ratomir Milikić, Sjenica
Mileta Milinković, Priboj
Stanimir Javorac, Ruma
Pavle Kovanović, Šabac
Milovan Jovanović, Lajkovac
Dušan Lazarević, Gornji Milanovac
Mile Keča, Kikinda

Miroljub Janković, Niš
Siniša Milošević, Niš
Miroljub Đorđević, Arilje
Radovan Nenadić, Arilje
Ivan Periškić, Bački Monoštor
Dragoš Stevanović, Čačak
Radosav Karličić, Čačak
Dušan Obradović, Mladenovac
Vlastimir Spasić, Niš
Miroslav Ljubomirović, Petrovac
Borislav Lekić, Požarevac
Ljubiša Veljković, Požarevac
Živorad Marinković, Svilajnac
Krasimir Radivojević, Svrlijig
Radule Teofilović, Valjevo
Nikola Todosić, Valjevo
Mladen Krstić, Aleksinac
Radomir Nikolić, Despotovac
Bran Ristić, Jagodina
Porodica Bocić, Zaječar
Karolj Terek, Vrbas
Marinko Perić, Mali Zvornik
Dragoljub Stojanović, Leskovac
Ljubiša Mladenović, Leskovac
Bogdan Civrić, Čačak
Nedeljko Vorgić, Zrenjanin
Miroslav Pavlović, Sm. Palanka
Dr Milan Zdravković, Sm. Palanka
Milenko Petrović, Lešnica

Zlatna medalja i zvanje „Zaslužni pčelar“

Matović Blagoje, Užice
Radosav Vukotić, Užice
Vitomir Vukašinović, Užice
Dušan Tanasković, Užice
Velizar Vukašinović, Užice
Dragutin Muruzović, Kragujevac
Radoslav Veljović, Kragujevac
Rade Radivojević, Kragujevac
Rade Kostadinović, Kragujevac
Slobodan Tufegdžić, Brus
Milomir Marković, Brus
Dragan R. Grujić, Knjaževac
Antal Hodonicki, Srbobran
Danica Kovačević, Obrenovac
Ratomir Mihailović, Obrenovac
Dragan Divac, Nova Varoš
Damljan Boranijašević, Nova Varoš
Borivoje Lišanin, Bajina Bašta
Branko Živančević, Smederevo
Slobodan Stojanović, Smederevo
Milivoje Živanović, Krupanj
Toma M. Novaković, Kladovo
Dragoje Kovačević, Lučani
Miloš Gajević, Lučani
Ilija Popović, Kraljevo
Živorad Vasović, Kraljevo
Georgije Čurčić, Novi Sad
Budimir Atanasković, Trstenik
Nikola Maksimović, Vrčin
Vladan Nikolić, Požega
Zoran Petrović, Bela Palanka
Stanoje Petković, Ruma
Safet Gilić, Sjenica
Zdravko Stanojević, Priboj
Izet Čindrak, Priboj
Tomislav Đuričić, Šabac
Zoran Đurić, Šabac
Slobodan Marković, Lajkovac
Dragan Đorđević, Gornji Milanovac
Duško Mijatović, Gornji Milanovac
Srbislav Madić, Kikinda
Dragiša Mihajlović, Niš
Dragan Popović, Niš
Jovan Ljubenković, Niš
Stanoje Ilić, Niš
Nebojša Čukalović, Indija
Milojko Đurić, Arilje
Vladan Kovačević, Arilje
Milovan Kovačević, Arilje
Ratomir Joković, Arilje
Ivica Periškić, Bački Monoštor
Milan Vasiljević, Čačak
Jović Miloradović, Čačak
Branko Šaponjić, Čačak
Goran Pešić, Mladenovac
Đurađ Mrkailo, Niš
Dobrica Didić, Niš

Tihomir Ivković, Petrovac
Slobodan Rajković, Požarevac
Dragiša Radojković, Požarevac
Radoslav Jevtić, Svilajnac
Acko Ignjatović, Svilajnac
Dragoslav Bogdanović, Svrlijig
Mirko Urošević, Valjevo
Miodrag Stanić, Valjevo
Rodoljub Živadinović, Aleksinac
Dragica Gavrilović, Jagodina
Nikola Ašanin, Jagodina
Todor Andrejević, Zaječar
Dragomir Jovanović, Zaječar
Zlatko Aleksić, Zaječar
Momo Roganović, Vrbas
Dragan Đorđević, Leskovac

Počasni član SPOS-a

Slavko Matijević, Kragujevac (posthumno)
Danilo Mitrović, Bajina Bašta
Dojčilo Đekić, Lučani
Pal Kovač, Mužlja
Kadivka Stevanović, Trstenik
Milovan Uskoković, Trstenik
Aleksandar Aleksić, Požega
Darko Obradović, Lajkovac
Aca Laković, Kikinda
Jovan Džomparin, Kikinda
Miloje Stopić, Arilje
Milisav Šendeković, Arilje
Antal Suntok, Bački Monoštor
Milorad Ostojić, Čačak
Boža Novaković, Valjevo
Đorđe M.Šakić, Valjevo
Andrija Boršner, Mali Zvornik
Momčilo Zarubica, Čačak
Milutin Stevanović, Smed. Palanka
Miroslav Stojanović, Smed. Palanka

Povelja SPOS-a

Svetozar Jovanović, Krivelj
Predrag Šipetić, Čačak
Mića Zorić, Nova Varoš
Miloje Savić, Bajina Bašta
Branko Milošević, Smederevo
Momčilo Vujović, Lučani
Milovan Vukčević, Trstenik
Miodrag Vučinić, Trstenik
SO Požega, Požega
AD „Livnica“ Požega, Požega
Manastir Sv. Dimitrije - s. Divljane, Bela Palanka
Racko Munjić, Gornji Milanovac
Radivoje Lučić, Gornji Milanovac
UP Kikinda, Kikinda
Veselin Jović, Kikinda

Gradska opština „Crveni krst“ Niš,
 Pravni Fakultet - Niš,
 DP Užice, Komisija za dodelu priznanja SPOS-a
 „Jasmil“ doo- Aco Lončarević, Arilje
 „Drvo Dekor“ doo- Miloš Pavlović, Arilje
 Savo Todorović, Čačak
 Kosan Popović, Čačak
 Jovan Mitić, Niš
 PD TE-KO „Kostolac“ Kostolac, Požarevac
 SO Valjevo, Valjevo
 Branko Šindić, Aleksandrovac Župski
 OŠ „Desanka Maksimović“, Zaječar
 Novak Obradović, Mali Zvornik
 Blagoje Mitić, Leskovac
 Specijalistički veterinarski inst. Zrenjanin,
 Zrenjanin
 PD „Jasenica“, Smed. Palanka
 Jovanka Petrović, Smed. Palanka
 „Zlatna pčela“- Radoslav Stepanović, Lešnica
 Radio televizija Vojvodine, Novi Sad
 Grad Novi Sad
 Institut za ratarstvo i povrtarstvo, Odeljenje za
 uljane kulture, Novi Sad

Pohvalnica SPOS-a

Petar Lukić, Užice
 Miroslav Bakić, Užice
 Cane Petrović, Užice
 Tomislav Vasić, Užice
 Milisav Petaković, Užice
 Dejan Milosavljević, Užice
 Radovan Čolić, Užice
 Dragan Dejić, Užice
 Momčilo Milojević, Kragujevac
 Radoslav Marković, Kragujevac
 Miodrag Staletić, Kragujevac
 Predrag Čuković, Kragujevac
 Živojko Stepanović, Kragujevac
 Radiša Ilić, Brus
 Branimir Valjarević, Brus
 Zdravko Dinić, Knjaževac
 Marko Praštalo, Indija
 Selimir Isailović, Obrenovac
 Ljubodrag Đuraković, Čačak
 Radenko Dragašević, Nova Varoš
 Ratomir Filipović, Nova Varoš
 Miodrag Petrović, Bajina Bašta
 Zoran Milosavljević, Smederevo
 Radiša Lazić, Smederevo
 Miloje Obradović, Krupanj
 Milan Radivojević, Lučani
 Stevan Vasiljević, Lučani
 Arpad Đerman, Mužlja
 Milan Erac, Trstenik
 Nebojša Veljković, Bela Palanka
 Velibor Gobeljić, Sjenica
 Safet Mujović, Sjenica

Milomir Filipović, Priboj
 Radovan Rovčanin, Priboj
 Dane Knežević, Ruma
 Miroljub Aleksandrić, Lajkovac
 Mijat Petrović, Lajkovac
 Radiša Novaković, Gornji Milanovac
 Zoran Erović, Gornji Milanovac
 Gligor Mihalj, Kikinda
 Andraš Sabo, Kikinda
 Tugomir Kostić, Niš
 Zoran Gligorijević, Niš
 Luka Bajović, Niš
 Janoš Nikolić, Niš
 Tomislav Jovičić, Arilje
 Ljubiša Milinković, Arilje
 Miloš Pavlović, Arilje
 Zaharije Đukić, Arilje
 Stevan Štranger, Bački Monoštor
 Miladin Lazović, Čačak
 Branka Veličić, Čačak
 Nikola Vujošević, Čačak
 Petar Stevanović, Mladenovac
 Duško Fijatović, Niš
 Ljubiša Radojković, Petrovac
 Dejan Perić, Petrovac
 Zoran Trampa, Požarevac
 Branislav Perić, Požarevac
 Saša Milenković, Požarevac
 Radomir Mitrašinić, Požarevac
 Manastir Zlatenac, s. Gložane, Svilajnac
 Radivoje Miletić, Svrlij
 Stanojka Pantelić, Valjevo
 Slobodan -Đoka Jovanović, Valjevo
 Aleksandar Radovanović, Valjevo
 Miodrag Dunjić, Aleksandrovac Župski
 Nadežda Vrzić, Aleksinac
 Predrag Brajković, Zaječar
 Dragan Đorđević, Zaječar
 Dragomir Mančić, Zaječar
 Pero Miletić, Vrbas
 Pero Cvetinović, Mali Zvornik
 Miodrag Spasić, Leskovac
 Saša Stevanović, Leskovac
 Mile Cvetanović, Vranje
 Borivoje Popović, Vranje
 Dejan Krstić, Leskovac
 Branimir Savković, Čačak
 Saša Kljajević, Čačak
 Drago Šuput, Zrenjanin
 Čeda Sikimić, Zrenjanin
 Branko Cvetković, Smed. Palanka
 Đurđe Vukadinović, Smed. Palanka
 Gordan Gajić, Smed. Palanka
 Aleksandar Jozić, Smed. Palanka

Zahvalnica SPOS-a

Milovan Bačković, Užice
Dragan Pantelić, Užice
Dragan Ognjanović, Užice
Polić Dragan, Užice
Slobodan Tijanić, Užice
Zarija Novaković, Užice
Radomir Pantelić, Užice
Miladin Hadži Jelisavčić, Užice
Dr Snežana Živanović-Katić, Kragujevac
mr Miroslav Marinković, Kragujevac
Radio Televizija Kragujevac
Televizija „IN“, Kragujevac
Televizija „K“, Kragujevac
Miodrag Miletić, Brus
Zvonimir Raičević, Brus
Ljubica Dušanić, Indija
Žarko Savić, Obrenovac
Ilija Banović, Obrenovac
Božidar Čakarević, Čačak
Dragan Ljujić, Nova Varoš
Vuk Živković, Nova Varoš
Miloš Ivanović, Bajina Bašta
Pero Dragaš, Smederevo
Žarko Stanković, Smederevo
Milosav Vasić, Krupanj
Vasilije Pantelić, Lučani
Dragomir Lazić, Lučani
Boško Radeta, Mužlja
VTŠ Trstenik, Trstenik
Miliwoje Kovačević, Požega
Ljubiša Radovanović, Bela Palanka
Jusuf Papić, Sjenica
Hristivoje Gobeljić, Sjenica
Bogdan Novaković, Priboj
Hivzo Šehović, Priboj
Savo Mrdak, Priboj
Mile Mihajlović, Ruma
Radosav Petrović, Šabac
Nikola Pucar, Šabac
Dragan Ilić, Lajkovac
Milan Joksić, Gornji Milanovac
Srećko Žižović, Gornji Milanovac
Velisav Lukić, Kikinda
Branko Bjeljic, Kikinda
Dobriwoje Filipović, Niš
Aleksa Nikolić, Niš
Zorka Tomić, Niš
Blagoje Tasić, Niš
Nikola Petronijević, Arilje
Vlade Milinković, Arilje
Predrag Đorđević, Arilje
Gojko Ičelić, Arilje
Darko Sedlarević, Čačak
Miloš Krunic, Čačak
Milinko Milovanović, Čačak
Dragi Janković, Mladenovac
Ljubinko Petrović, Niš

Ivan Radenković, Niš
Dragoslav Obradović, Petrovac
Ljubiša Gogić, Petrovac
Vladislav Spasić, Požarevac
Živorad Cokić, Požarevac
Slaviša Aćimović, Požarevac
Živadin Nikolić, Požarevac
Poljoprivredna služba opštine Svrlijig, Svrlijig
Televizija „Laser Wision“, Svrlijig
Bogoljub-Bora Stanković, Valjevo
Stanija Brkić, Valjevo
Adam Krsmanović, Valjevo
Vojkan Bekrić, Aleksandrovac Župski
Dušica Stanković, Aleksinac
Dobrica Jevremović, Despotovac
Sergije Kržanović, Zaječar
Srđan Žikić, Zaječar
Milovan Stefanović, Zaječar
Čedomir Anđelković, Vrbas
Stjepan Mijatović, Mali Zvornik
Nenad Petković, Leskovac
Vlastimir Dimitrijević, Leskovac
Novica Stanković, Vranje
Velibor Tomić, Vranje
Televizija „Kanal In“, Leskovac
Janoš Balint, Zrenjanin
Zoran Tubić, Zrenjanin
Stevan Banjanin, Smed. Palanka
Miroslav Lazović, Smed. Palanka
Vladan Đurić, Smed. Palanka
Miroslav Milutinović, Smed. Palanka
Miroslav Iskić, Lešnica

III FESTIVAL MEDA ZRENJANIN 2007

Društva pčelara "Milivoj Bugarski"- Zrenjanin i "AKAC"-Mužlja, od 12. do 14. oktobra 2007, pod pokroviteljstvom SO Zrenjanin, Pokrajinskog sekretarijata za poljoprivredu i SPOV-a, na Trgu slobode u Zrenjaninu, organizuju

III FESTIVAL MEDA-ZRENJANIN 2007.

Manifestacija je privrednog, edukativnog, kulturno-zabavnog i humanitarnog karaktera. Pravo učešća na izložbi imaju: pčelari, ljubitelji pčelarstva, proizvođači pribora, opreme i lekova za pčele, prerađivači voska, proizvođači lekovitih i kozmetičkih preparata na bazi pčelinjih proizvoda i drugih prehrambeno - lekovitih proizvoda...

U sklopu izložbe biće organizovana prodaja pčelinjih proizvoda, pribora, opreme i lekova za pčelarstvo.

Program festivala:

10-22. oktobar

Postavka opreme za pčelarstvo iz Muzeja "Prof. Jovan Živanović" u Sremskim Karlovcima- Narodnog muzej

12. oktobar

11⁰⁰ - Svečano otvaranja III Festivala meda Zrenjanin 2007.

11³⁰ - Prodajna izložba

18⁰⁰ - Predavanje u saradnji sa Srpskim hemijskim društvom opštine Zrenjanin: **Živka Vlajković - Apipreventiva u svetlu kulture zdravog život -** Viša tehnička škola

13. oktobar

09⁰⁰ - Prodajna izložba

11⁰⁰ - Kulturno - umetnički program

Stručna predavanja iz oblasti pčelarstva - Dom mladosti

15⁰⁰ - Radovi na pčelinjaku pri uzimljanju pčelinjih društava - Dragoslav Bugarski

16⁰⁰ - Proizvodnja i plasman pčelinjih proizvoda - Jožef Agardi

17⁰⁰ - „Pravilnik o evidenciji pčelara i obeležavanju pčelinjih zajednica“ - okrugli sto

20⁰⁰ - **Svečana večera** "Piroš čizma", Mađarske komune 42, Mužlja

14. oktobar

09⁰⁰ - Prodajna izložba

11⁰⁰ - Medeni turnir u šahu za decu do 14 godina, u saradnji sa Šahovskim savezom opštine Zrenjanin

18⁰⁰ - Zatvaranje III Festivala meda Zrenjanin 2007

Pozivamo sve zainteresovane da svojim

www.vdf.org.yu

učešćem uveličaju ovu manifestaciju.

Pismene prijave poslati najkasnije do 7. oktobra, na jednu od adresa:

Janoš Balint, Kozaračka 5, 23206 Mužlja, 064/164 57 56 ili 023/521 757

Miladin Milosavljević, Vladimira Cvetkova 70, 23000 Zrenjanin, 064/240 31 62 ili 023/63 458

*Sekretar pčelarskog društva
"Milivoj Bugarski"
Dejan Jašin*

2. MEĐUNARODNI FESTIVAL MEDA – ODŽACI 2007

Pčelarsko društvo „Suncokret“, pod pokroviteljstvom opštine Odžaci, 20. oktobra 2007, na platou ispred Sportsko – poslovnog centra organizuje

2. MEĐUNARODNI FESTIVAL MEDA – ODŽACI 2007

Izvod iz programa:

8,00 – 16,00 Degustacija i prodajna izložba pčelinjih proizvoda i opreme

10,00 Svečano otvaranje

Predavanje za pčelare i ostale građane: Pčelinje bolesti i pčelarenje u Evropskoj uniji

17,00 Druženje i zajednička večera

Prijave za učešće: 062/652-098 Zoran Lukić, 064/171-59-25 Petar Čanak 064/41-66-186 Zdravko Vojinović 063/86-25-026 Slobodan Vidanović,

Kotizacija 200 din + 1kg meda koji će biti poklonjen. Žiro račun: 310-1229-18 Prijavljivanje do 16.oktobra 2007. godine.

Organizacioni odbor

TOMISLAV GAJIĆ-KVISKO

Dana 03. 08. 2007. godine preminuo je naš prijatelj i kolega pčelar TOMISLAV GAJIĆ-KVISKO, član Udruženja pčelara „Petar Vragolić“ iz Pecke. Neka mu je večna slava i hvala!

Članovi UP „Petar Vragolić“ Pecka

VELISAV VELJO DROBNJAKOVIĆ

18. avgusta 2007. godine u 76. godini iznenada je preminuo Velisav Veljo Drobňaković, dugogodišnji pčelar iz Čačka. Pčelarstvom se bavio poslednjih 30 godina. Bio je veliki ljubitelj pčela i svoje znanje je nesebično prenosio na mlade. Mnogi njegovi učenici su danas veoma uspešni pčelari u čačanskom kraju.

Jedan je od osnivača društva „Čačanska pčela“. Obavljao je mnoge dužnosti u Društvu, a smrt ga je zatekla na dužnostima predsednika komisija za nagrade i priznanja i za zdravstvenu zaštitu pčela. Dobitnik je brojnih pčelarskih priznanja.

Nama čačanskim pčelarima ostaće tužna uspomena na čoveka i druga koji je u granicama svojih mogućnosti pčelarstvu dao sve što je mogao.
Neka mu je večna slava i hvala!

Društvo pčelara „Čačanska pčela“ - Čačak

pčelar - oglasi

Papirići za dimljenje protiv varoe – lično ili pouzećem. Filipović – Užice.
031/513-687, 563-882, 524-172
(u prodavnici), 063/639-424

Kupujem vosak, voskovarinu (droždinu).
Ignjatović Mijomir, Požarevac.
012/213-532

Najsavremenije skupljače polena i hvataljke rojeva šaljem pouzećem. Jevđović.
034/340-785, 063/717-9876

Kompletne rojeve i med prodajem neprekidno.
Kovačević.
063/842-61-87, 064/490-44-95

Prodajem polen. Nikola Vorkapić, Kneza Miloša 27A, Šid. 022/711-021

Prodajem polen. Goran Jovanović, Svetozara Markovića 31, 22240 Šid. 022/710-538

Prodajem polen. Stefanović Petar, Šid.
022/710-453, 064/37-18-015

Povoljno prodajem kvalitetan polen. 063/556-131, 022/710-539

Prodajem polen i med. Narandžić Milan, Šid.
022/710-998

Prodajem med i polen. Božendić Rajko, Šid.
022/710-619

Prodajem med i polen. Božičković Drago, Šid.
022/710-379, 064/33-99-417

Povoljno prodajem 28 LR društava u prikolici.
HITNO.
025/744-061, 064/299-80-55

Izrađujem i prodajem kalupe za izlivanje matičnjaka za proizvodnju mleča i matica.
034/381-019, 034/570-384, Galić

Prodajem polen. Miroslav Hemela, Šid.
022/711-411, 064/4169-447

Sadnice medonosnog drveća. Isporuka na Tašmajdanu. Aleksandar Simić, Ub.
014/410-308, 064/614-75-23

Prodajem 20 LR košnica sa pčelama ili na ramovima. 023/67-972, 064/332-44-86

Prodajem dve platforme po 12 LR društava.
Plaćanje može i u medu. 064/140-32-48

Zbog starosti prodajem pčelinjak. Petar Dotlić.
064/265-80-56, Zvati uveče

Pčelarska prikolica sa pčelama, prikolica bez pčela i električna vrcaljka.
024/754-256, 063/256-885

Prodajem kamion TAM 5000 sa 40 košnica i 2 prikolice sa po 10 košnica. 012/540-816; 064/11-73-800;

Prodajem TAM 5000 sa 48 AŽ - 12 košnica sa pčelama. 026/671-200; 063/80-50-739;

Prodajem kamion, registrovan, sa pčelama, AŽ-10 standard sa opremom. 063/7199230;

Prodajem "zastavu" 435-10, sa 50 AŽ košnica sa pčelama, sve u vrlo dobrom stanju. 021/431-792;

Prodajem bagremov med. Veća količina. Radovan, Kruševac. 063/896-70-70;

Polen, poliflorni, u svim bojama, sa Kukavice, sušen. Zvonko Vasić. 016/52-248; 063/418-096;

Polen (belosvetski), e nije (no domaći). Ivan Tadić, Šid. 022/714-807;

Prodajem 10 novih standardnih LR košnica. Cena 30 evra. 064/63-87-424;

Prodajem autobus sa 66 košnica, u odličnom stanju. Vrlo povoljno. Može zamena za med. 021/6431-529; 064/11-22-706;

Prodajem PVC matične rešetke, bežalice, hranilice 2,5 litra, bežalice za leto, bokse, kaveze. 014/222-700; 064/65-11-500;

Prodajem šumski med. Količina je ograničena. 064/613-98-46

Prodajem polen. Milovan Jovanović, Adaševci. 022/737-702;

Aluminijumska mreža za podnjače i ventilaciju, 290 din/m². Šojić, Požega. 031/713-557;

Rasprodajem knjigu Slavka Jakovljevića „Ja sam mladi pčelar“ po 50 dinara. Danica. 011/329-1354;

Prodajem prikolicu, dvoosovinsku, za pčelarenje sa 44 LR košnice. 018/570-114; 064/3888-927;

Prodajem dva pčelarska autobusa sa po 67 košnica, u odličnom stanju. 063/104-77-88, 021/643-2096

Prodajem bagremov med. Veća količina. Radovan, Kruševac. 063/896-70-70

Rasadnik evodije

24435 Mol, Pionirska 2 Tel: +381 63/8 355 277

Baranji Rudolf +381 64/200 44 27 Baranji Kristijan +381 11/3161 269

e-mail: evodiamol@hotmail.com

ЧММ
„СММНА ПРОМЕТ“

Производи, откупљује, пакује и пласира
мед и остале пчелиње производе
преко трговине широм Србије

11319 Крњevo, Бул. ослобођења 16
тел: 026/821-080; 064/864-20-19; 064/864-20-21
E-mail: smana-promet@ptt.yu

златна медаља за квалитет
са Новосадског сајма

Пчеларска радња

НЕКТАР

Крагујевац

- израда и продаја сатних основа
- замена и откуп воска
- израда погача за прихрану пчела
- откуп меда и прополиса
- продаја

Телефон/факс

034/371 501

Производња погача

034/362 296

Производња воска

034/334 599

Мобтел: 063/640 144

www.nektarkg.com

nektarkg@eunet.com

METALOPLASTIKA

*Sve vrste ambalaže
za med...*

VRNJAČKA BANJA • tel. (036) 631-128, 631-487, 631-677 • www.metaloplastika.com

**Karolji
Nektar**

- Bečej -

Vlasnik: László Karolji
21220 Bečej, Udarnička 40

Telefon: 021-817-274

mobil.: 063-7754-048

Email: karoljin@sojanet.co.yu

- *IZRADA I PRODAJA
SATNIH OSNOVA
SA 20% ZAŠTITE OD VAROE
- *ZAMENA I ODKUP
VOSKA I STAROG SAČA
- *LEKOVI ZA PČELE
PČELARSKI PRIBOR
I OPREMA
- *IZRADA SVEČA
- *POGAČA ZA
PREHRANU PČELA
- *BAGREMOV, LIPOV,
LIVADSKI
I SUNCOKRETOV MED
- *ODKUP MEDA
I PROPOLISA
- *BIO PROGRAM OD MEDA

MATEX

ŠABAC, Mišarska 15, tel./fax 015/335-274
mob. 064/1341-935

TIMOVAR®

ad us. vet.

EKOLOŠKI LEK

za suzbijanje VAROE DESTRUCTOR

Koristi se tokom cele godine!

MATISAN®

ad us. vet.

Lek za uspešno
suzbijanje
VAROE DESTRUCTOR

MEDNA POGAČA

MEDENKO . O

MEDENKO . A

MEDENKO . F

Forsamat

Kobaltno-Vitaminski
kompleks za
stimulisanje Matice

AMITRAZ

500 SET

ad us. vet.

Za suzbijanje
VAROE DESTRUCTOR

**OKSALNA
KISELINA**

**85%
Mravlja
kiselina**

Za suzbijanje VAROE DESTRUCTOR i
dezinfekciju košnica.

**Samo moćna sredstva
mogu spasiti
naše pčele!**

**SUPERSTRIPS
VAROZAN
APIHELT**

Apivet, Novi Sad
Pogon Ljukovo
(022) 55-11-44, (063) 506-332

**Dimilica Cr
sa kožnim mehom**

1.500,00

Nitne 50g

278,00

Kavez za matice

35,00

**Kineska igla za
presađivanje larvi**

150,00

Pčelarski nož

160,00

**Nož za
otklapanje
zupčasti Cr**

555,00

**Matična
rešetka PVC**

200,00

**Komplet
- Ručni valjci za
proizvodnju satnih
osnova - 1 i 2**

98.000,00

**Veštački
matičnjaci**

5,00

Viljuška

132,00

Košnica

od 3.432,00

Vrcaljke

od 6.160,00

* Cene su sa uračunatim PDV-om

* Proizvodimo po Vašoj narudžbini:

- pakerice, duplikatore i kante za med i ostalu opremu za uspešno pčelarenje

* Obezbeđujemo prevoz do kupaca

Pčelarska kompanija 37240 Trstenik, Pana Đukića 2/2

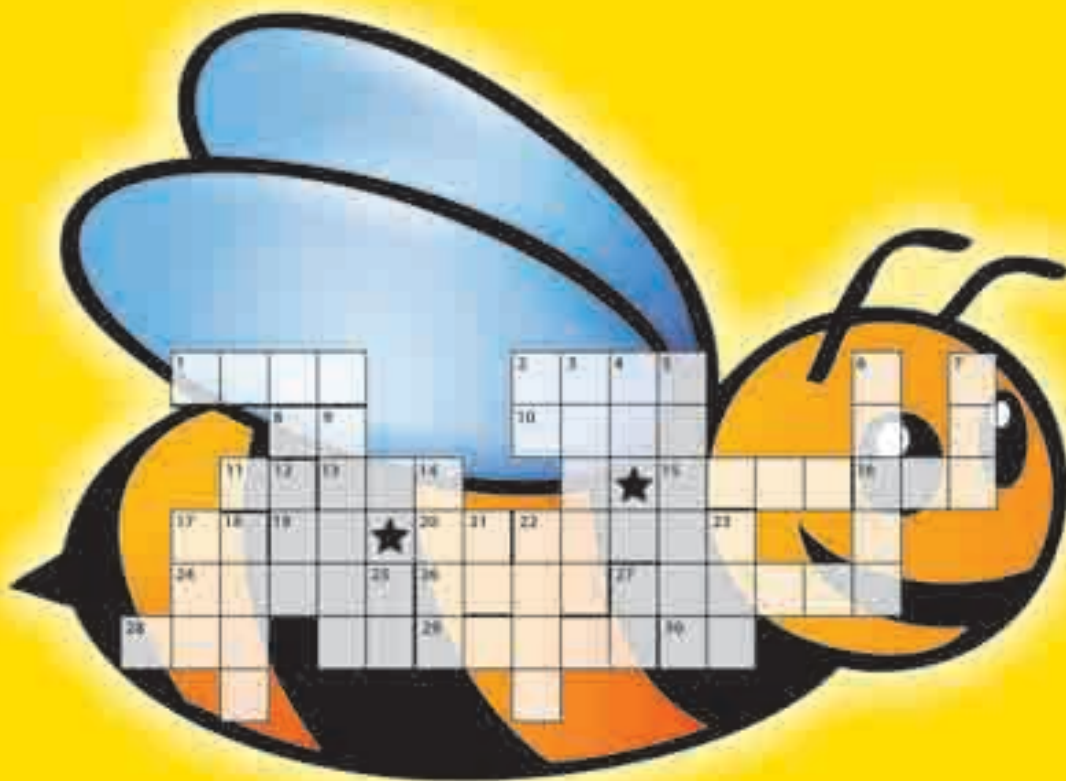
ROJ

Tel/fax: (037) 714-232,

717-600, 723-561, 723-579,

(063) 843-87-39

e-mail: roj@ptt.yu, www.roj.co.yu

Horizontalno: 1. Savez pčelarskih organizacija Srbije, 2. Ime urednika Srpskog pčelara Maširevića, 8. oznaka za kalijum jodid; 10. nastavak košnice, 11. vrsta košnice nastavljače (skr.), 13. jesenji pčelinji neprijatelj, 15. deo košnice, 16. deo pčela sa maticom koji napušta košnicu, 17. Hanemanova rešetka (skr.), 19. deo spektra svetlosti koji pčele vide (skr.), 20. pčelarsko društvo (skr.), 22. medonoša, 24. sredstvo protiv varoe na bazi amitraza, 26. prezime velikana švajcarskog pčelarstva Fransoa (1750-1831), čija se košnica otvarala kao listovi knjige, 27. medonoša bagremac, 28. engleska skraćenica za američku trulež legla, 29. forma u kojoj se izliva pretopljeni sirovi vosak, 30. vrsta košnice pogodna za ugradnju u vozila i paviljone

Vertikalno: 3. naš nedavno preminuli velepčelar iz Kupinova, 4. laki metal koji se koristi za mnoge delove pčelarskog pribora, 5. bolest pčela, 6. grinja, pčelinji parazit, 7. skraćenica za najpoznatiji pčelarski časopis u Americi 9. Ime oca srpskog racionalnog pčelarenja i osnivača Srpskog pčelara, 12. Američki pčelar, konstruktor košnice nastavljače, 14. latinski naziv za pčelu, 17. skraćenica za materiju koja se stvara pregrevanjem meda, 18. mamac za uništavanje osa na pčelinjaku, 21. vrsta košnice nastavljače sa medišnim polunastavcima, 22. živac, 23. deo pčelarskog pribora, 25. oznaka za kalijum jodid, 27. oznaka za kiselinu u kristalu.

Rešenje iz prošlog broja:

Horizontalno: 1. Nakana, 7. Platan, 8. ok, 10. drag, 11. p, 12. pas, 14. or, 15. krt, 17. Peru, 18. lj, 19. Sovilj, 21. Jovan Živanović, 25. Franc, 26. Niš, 27. sag, 28. en, 29. ove, 31. Told, 33. i, 34. krklja, 36. aa, 37. vrat, 38. navr, 40. vena, 41. al, 42. terika. **Vertikalno:** 1. np, 2. ald, 3. Karolji Nektar, 4. atar, 5. nag, 6. an, 8. opevani, 9. Karan, 11. Prvoslav, 13. suncokret, 15. kon, 16. Tivadar, 17. pore, 19. sastanak, 20. Ljig, 21. jf, 22. ž, 23. vi, 24. č, 30. vrane, 32. o, 35. lj, 37. vv, 39. ala, 43. i.

Kompanija KIOS i

MEĐENA RIZNICA

zlatna pčela

- Izrada i prodaja satnih osnova
- Zamena i otkup voska
- pčelarska oprema
- hrana za pčele
- lekovi za pčele
- Pčelarski proizvodi: med, vosak, propolis, mlec
- Izrada i prodaja košnica

riosstepa@ptt.yu

Karađorđeva 2, Rača; Tel.: 034/752-189; Mob.: 063/ 74-04-928

"AGARDI" d.o.o.

Subotica, Bogoboja Atanackovića 8, Agardi Jožef
Mob. tel: 063/869-55-58, e-mail: agardy@eunet.yu

**OTKUP MEDA I UGOVARANJE
OTKUPA ZA NAREDNU GODINU**

U sledećem broju:

Tema: **TAŠMAJDAN**

Šta mogu deca u Rašancu kod Petrovca na Mlavi

Zatvarač leta Cr - 50 din, Zn - 25 din

EVROTOM

Pletena mreža
Cr (prohrom)
1,5 x 1,5
2,5 x 2,5

AKCIJSKA PRODAJA POLENA
600 din / kg

Programsko - digitalna kasetna
Vrcaljka (6DB ili 8LR) i sve ostale

Svi lekovi za pčele

Pogače za dodatak prehrani
pčela

IZRADA I PRODAJA SATNIH OSNOVA
ZAMENA: OTKUP VOSKA I STAROG SAČA
PČELARSKI PRIBOR I OPREMA
KOZMETIKA I HUMANA MEDICINA
na kući pčelarjke proizvođa

SRBIJA, 22400 RUMA, Kraljevačka 46
Telefon: ++381 22 479 585, Fax: ++381 22 471 675
BIB, 70100 ERČKO, Semberska 12, Telefaks: ++387 49 340 443
BUGARSKA, SOFIJA, Telefaks: ++359 2 84 031 33
e-mail: evrotom@hotmail.com
<http://www.evrotom.com>